

SOCIAL DEMOKRATEN

1 • MARTS 2023

**BO LIDEGAARD OM
DET BREDE SAMARBEJDE
FRA STAUNING
TIL FREDERIKSEN**

**METTE FREDERIKSEN: VI SKAL LEVERE ET BEDRE
VELFÆRDSSAMFUND TIL DE NÆSTE GENERATIONER**

MINDEORD FOR RITT BJERREGAARD

10

MIN FØRSTE TID PÅ CHRISTIANSBORG

Folketingsvalget betød mange nyvalgte socialdemokratiske folketingsmedlemmer. *SOCIALDEMOKRATEN* har mødt fire af dem for at høre mere om, hvordan det har været at starte på Christiansborg.

12

VI SKAL LEVERE ET BEDRE VELFÆRDSSAMFUND VIDERE TIL DE NÆSTE GENERATIONER

Hele forudsætningen for at have et skattefinansieret velfærdssamfund er, at der er tilpas mange, der går på arbejde og betaler skat. Sådan lyder det fra statsminister Mette Frederiksen. *SOCIALDEMOKRATEN* har talt med Mette Frederiksen om baggrunden for den nye SVM-regering.

18

KRISER HAR OGSÅ TIDLIGERE FØRT TIL BREDT SAMARBEJDE

Der er en række historiske eksempler på, at socialdemokratiske statsministre har forsøgt at skabe et bredt samarbejde hen over midten i tider med store udfordringer. Nogle er lykkedes – andre er ikke. *SOCIALDEMOKRATEN* har talt med historiker Bo Lidegaard.

24

MINDEORD FOR RITT BJERREGAARD

Ritt Bjerregaard var gennem flere årtier en af de mest markante skikkelser i dansk politik og i Socialdemokratiet. Kasper Fogh har skrevet mindeord.

- 3 Leder fra Mette Frederiksen
- 4 Nyt fra Christiansborg
- 6 Partiledelse og bagland mødtes til debat
- 9 DSU-klumme
- 10 Min første tid på Christiansborg
- 12 Mette Frederiksen: Vi skal levere et bedre velfærdssamfund til de næste generationer
- 16 Ti nedslag i regeringsgrundlaget
- 18 Bo Lidegaard: SVM-regeringen har lagt hånden på kogepladen
- 22 Jytte Andersen: Vi sang fra både den røde og den blå sangbog
- 24 Mindeord for Ritt Bjerregaard
- 28 Bliv en del af Socialdemokratiets store europapolitiske samtale
- 30 Nyt fra EU
- 34 Noter og navne
- 36 Velkommen til Louise Baltzer Bertelsen

Gratis medlemsblad for Socialdemokratiet. Ansvarshavende: Partisekretær Lasse Ryberg. | Levering og adresseændring: Tina Christiansen, medlem@socialdemokratiet.dk | Design og grafisk produktion: OTW. | Tryk: Aller Tryk A/S. Fotos gengivet i bladet tilhører Socialdemokratiet, medmindre andet er angivet. | Postadresse: Christiansborg, Socialdemokratiet, 1240 København K, 72 30 08 00. | Forside: Historiker Bo Lidegaard. Foto: Søren Bidstrup/Ritzau Scanpix | Næste nummer – nummer 2/2023 – 12. juni 2023. Deadline for redaktionelt stof er 1. maj 2023. Skal sendes til lars.wernblad@ft.dk. Redaktionen påtager sig intet ansvar for materiale, som indsendes uopfordret. |annoncer: Kontakt redaktionen. | ISSN: 0906-4613. Titel: Socialdemokraten.

Tryksag
5041-0806

KÆRE SOCIALDEMOKRATER

AF METTE FREDERIKSEN, FORMAND FOR SOCIALDEMOKRATIET

Socialdemokratiet er et uddannelsesparti. Vi tror på kundskaber og færdigheder. Fra verdens bedste faglærte til de dygtigste studerende. Og til vores ufaglærte, der har fortjent bedre muligheder.

Vores børn og unge er blevet dygtigere og dygtigere. Mulighederne for den enkelte er blevet flere. Uddannelser, som engang var lukket land for de fleste, er i dag en åben vej for mange. Det har skabt fremskridt og velstand i samfundet.

Det er uden tvivl en af velfærdssamfundets helt store succeshistorier. Desværre rummer den også en fortælling om nederlag og modløshed.

Den skoletrætte dreng, hvis smil fra første skoledag stille falmer. Eleven på erhvervsskolen, der ikke kan få en læreplads. Unge mennesker, der bliver parkeret hjemme på sofaen. 42.000 unge er hverken i arbejde eller under uddannelse. Og hver ottende elev forlader skolen uden at bestå dansk og matematik. Det skal vi gøre bedre.

Jeg er glad for, at vi i den nye regering har valgt, at de skal være vores vigtigste opgave.

Det kræver, at vi tager et grundigt blik på hele vores uddannelsessystem. Fra første skoledag til sidste dag på arbejdsmarkedet.

Om vi kan lide det eller ej, så har signalet fra skolen og samfundet været, at nogle uddannelser er finere end andre. Det betaler vi en pris for nu.

For nogle børn er vores skole blevet for teoretisk. Og i dag vælger langt størstedelen at tage en gymnasial uddannelse for derefter at fortsætte med en videregående uddannelse. Men det er faglært arbejdskraft, virksomhederne kommer til at mangle. Og vi kan se, at stadig for få søger ind på vores velfærdsuddannelser.

Ca. hver fjerde forventes at søge ind på en lang videregående uddannelse. Men flere steder er universiteterne stadig designet til en tid, hvor det primære formål var at forske eller specialisere sig.

Derfor er et af regeringens første udspil en reform af universitetsuddannelserne. Så der kommer mere fokus på indhold og kvalitet. Det afgørende er jo ikke, hvor lang din uddannelse er, men hvor god den er. Og om du er klædt godt nok på til det arbejdsmarked, du skal være en del af.

Og så skal vi gøre op med idéen om, at du uddanner dig i starten af livet, og så arbejder du resten af livet. Mulighederne for at skifte spor og opkvalificere sig skal være bedre.

Regeringens ambitioner handler også om erhvervsuddannelserne og folkeskolen. Om rekruttering til velfærdsuddannelserne, flere muligheder for faglærte og sammenhængen på tværs. Derfor planlægger vi flere reformer de kommende år.

Stærke uddannelser er fundamentet for Danmark. Og det er fortsat en af vores vigtigste opgaver i kampen mod ulighed. Vi har et ansvar for, at alle kan få lov til at blive så dygtige som muligt. At sørge for, at vi får alle med, så flere tager en uddannelse. At vores børn og unge er forberedt på fremtiden. 🌱

Mette Frederiksen
Formand for Socialdemokratiet

CHRISTIANSBORG NYT

Nu bliver dagpengene hævet

Nu er det en kendsgerning: Fra den 1. maj bliver dagpengene hævet med mere end 3.600 kroner i de første tre måneder af ledighedsperioden. Den nyhed meddelte en tilfreds beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen i januar, efter at hun netop havde fået de sidste formaliteter på plads.

– Jeg er glad for, at vi med dagpengetillægget øger trygheden for omkring 1,5 millioner lønmodtagere, som kan få behov for et sikkerhedsnet mellem to job. Det vil kunne mærkes i husholdningsbudgettet for den enkelte, der er blevet ledig. Vi gør simpelthen sikkerhedsnettet for de lønmodtagere, der ryger ud af arbejdsmarkedet, stærkere, lyder det fra Ane Halsboe-Jørgensen.

Foto: Marie Hald

Foto: Finansministeriet

INFLATIONSHJÆLP TIL HÅRDEST RAMTE DANSKERE

Inflationen presser stadig mange danskere. Derfor indgik regeringen som en af sine første store, brede aftaler i midten af februar en aftale om inflationshjælp til nogle af dem, som er hårdest ramt af inflationen. Blandt andet 5.000 kroner ekstra til de folkepensionister, som modtager ældrechecken. Der er også hjælp til borgere med høje medicinudgifter og til udsatte børnefamilier. Endelig er

der hjælp til frivillige foreninger og en pulje til hjælp til købmænd og andre energiudsatte fødevarerforretninger i små byer.

– Denne hjælp løser ikke alle problemerne, men det er en vigtig håndsrækning. Vi gør det på en måde, som er ansvarlig og ikke puster unødigt til inflationen, lød det fra finansminister Nicolai Wammen.

LEIF LAHN JENSEN FORTSÆTTER SOM GRUPPEFORMAND

Den socialdemokratiske folketingsgruppe er også blevet konstitueret efter folketingsvalget. Leif Lahn Jensen fortsætter som gruppeformand, en post, han har beklædt siden november 2020. Christian Rabjerg Madsen er tilbage som politisk ordfører. Det var han også frem til juni 2022, hvor han blev udpeget til ny indenrigs- og boligminister. Derudover er der fordelt en lang række ordførerskaber i den socialdemokratiske folketingsgruppe, som er den største i mange år. Du kan finde en oversigt over alle ordførerne på www.socialdemokratiet.dk.

Foto: Marie Hald

LØN SKAL VÆRE ET DANSK ANLIGGENDE

Ane Halsboe-Jørgensen har også været aktiv på en anden front. I midten af januar lagde den danske regering nemlig sag an ved EU-Domstolen for at få annulleret EU's mindstelønsdirektiv. Selvom direktivet ikke direkte pålægger Danmark at indføre en mindsteløn, så er det alligevel en principiel sag, mener Ane Halsboe-Jørgensen:

– Vi insisterer på, at løndannelsen skal ske i Danmark og ikke i EU. Regeringen har derfor besluttet, at EU-Domstolen skal vurdere sagen, siger hun. Både et stort flertal i Folketinget og arbejdsmarkedets parter har været imod EU's direktiv om mindsteløn. Alligevel blev det sidste år vedtaget af både EU's Ministerråd og Europa-Parlamentet.

VI FORTSÆTTER STØTTEN TIL UKRAINE

SVM-regeringen har fortsat den tidligere regerings store støtte til Ukraine. I januar besøgte statsminister Mette Frederiksen, forsvarsminister Jakob Ellemann-Jensen og udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen sammen den ukrainske præsident Volodymyr Zelenskyy i byen Mykolaiv, som Danmark har påtaget sig et særligt ansvar for at være med til at genopbygge efter krigens ødelæggelser.

– Der er akut behov for støtte fra resten af den frie verden til Ukraines frihedskamp. Derfor var mit klare budskab til præsident

Zelenskyy i dag, at Ukraine altid kan regne med Danmark som nær ven og partner. Vi vil sammen med vores allierede og partnere fortsætte den brede støtte til Ukraine, så længe det er nødvendigt, lød det fra Mette Frederiksen.

Kort inden besøget havde den danske regering med bred opbakning i Folketinget besluttet at donere forswarets nyindkøbte CEASAR-artillerisystem til Ukraine. Og senere fulgte et tilsagn om Leopard-kampvogne. Det kommer oven i den store militære og humanitære støtte, som Danmark i forvejen har leveret til Ukraine.

Foto: Lars Bertelsen

HEUNICKE GAV REKORDSTOR STØTTE TIL KYSTBESKYTTELSE

Klimaforandringerne betyder større pres på kysterne, stigende vandstande og større risiko for oversvømmelser. Det mærker man allerede nu flere steder i landet. Derfor kunne miljøminister Magnus Heunicke i januar uddele et rekordstort beløb til kystbeskyttelse rundt om i hele landet.

– Man skal kunne sove trygt om natten, selv om man bor i et udsat område, og vejrudsigten viser, at der er en storm på vej. Derfor skal vi beskytte os bedre mod oversvømmelser og ekstremt vejr, så vores kyster også er robuste i fremtiden, siger Magnus Heunicke.

Der er uddelt penge til i alt ti projekter fra Hjørring i Nordjylland til Dragør i hovedstadsområdet.

HER ER SOCIALDEMOKRATIETS MINISTRE

Socialdemokratiet fik med dannelsen af SVM-regeringen 11 ministerposter.

SOCIALDEMOKRATEN bringer her et kort overblik:

Statsminister

Mette Frederiksen

Mette Frederiksen fortsætter naturligvis på posten som statsminister.

Finansminister

Nicolai Wammen

Nicolai Wammen fortsætter ligeledes som finansminister og vil derfor stadig spille en helt central rolle i forbindelse med mange af de reformer, regeringen vil gennemføre.

Justitsminister

Peter Hummelgaard

Den hidtidige beskæftigelsesminister tager skiftet over i Justitsministeriet. Regeringen har blandt andet bebudet en strafreform, som skal sætte ind mod personfarlig kriminalitet.

Erhvervsminister

Morten Bødskov

Morten Bødskov skal som ny erhvervsminister være med til at sikre fortsat gode rammer for dansk erhvervsliv. Det er vigtigt for at fastholde og udvikle gode, private arbejdspladser i Danmark.

Minister for udviklingsarbejde og global klimapolitik

Dan Jørgensen

Dan Jørgensen skal i sit nye ministerium blandt andet støtte udviklingslandene i forhold til konsekvenserne af klimakrisen, fattigdom og fødevarekrisen samt den globale, grønne omstilling.

Miljøminister

Magnus Heunicke

Magnus Heunicke skal de kommende år arbejde med at styrke miljøet. Her er blandt andet beskyttelsen af drikkevandet blandt de indsatser, der er højt prioriteret fra regeringens side.

Social- og boligminister

Pernille Rosenkrantz-Theil

Den tidligere undervisningsminister skal som ny social- og boligminister blandt andet arbejde med regeringens ambition om at skabe en ny socialpolitik med mere værdighed for nogle af de mest socialt udsatte.

Beskæftigelsesminister

Ane Halsboe-Jørgensen

Ane Halsboe-Jørgensen skiftede Kulturministeriet ud med Beskæftigelsesministeriet. Her ligger en række store opgaver foran den nye minister, blandt andet i forhold til at styrke den danske arbejdsmarkedsmodel.

Udlændinge- og integrationsminister

Kaare Dybvad Bek

Kaare Dybvad Bek fortsætter som en af kun fire ministre i sit hidtidige ministerium. Han skal fortsætte arbejdet med blandt andet at sikre, at flere med indvandrerbaggrund kommer ud på arbejdsmarkedet.

Skatteminister

Jeppe Bruus

Jeppe Bruus fortsætter i Skatteministeriet, hvor der de seneste år har været lagt et stort arbejde i at genoprette SKAT, blandt andet med flere kontrolmedarbejdere og nye skat-tecentre over hele landet.

Børne- og undervisningsminister

Mattias Tesfaye

Mattias Tesfaye skifter Justitsministeriet ud med Børne- og Undervisningsministeriet, hvor han blandt andet skal arbejde for, at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse, og at erhvervsskolerne styrkes.

PARTILEDELSEN OG BAGLANDET MØDTES TIL DEBAT

Hundredvis af aktive socialdemokrater mødets i januar til nytårsstævne. Her fik de mange tillidsvalgte socialdemokrater mulighed for at drøfte den aktuelle politiske situation direkte med partiformanden.

Hundredvis af socialdemokrater fra hele landet strømmede den sidste weekend i januar til Fredericia. Her fandt Socialdemokratiets store, årlige nytårsstævne nemlig sted for partiets tillidsfolk.

Sammen med årsmødet, der afholdes i september, er nytårsstævnet den største årligt tilbagevendende begivenhed, hvor bagland og partiformanden er i direkte dialog om det, som rører sig politisk i partiet.

VIGTIGT MED ET LEVENDE PARTI

Flere hundrede kredsformænd, kom-

muneformænd, partiforeningsformænd, borgmestre, gruppeformænd, hovedbestyrelsesmedlemmer og folketingsmedlemmer samt ministre var mødt op. Det var samtidig første gang siden folketingsvalgkampen og dannelsen af SVM-regeringen, at partiledelsen og så stor en del af partiorganisationen så hinanden i øjnene.

Mette Frederiksen fortalte i sin beretning om de udfordringer, Danmark står over for. Hun talte blandt andet om vigtigheden af, at der bliver investeret i velfærdssamfundet. Og at det kræver, at vi alle sammen yder lidt ekstra.

Efter beretningen gik mikrofonerne på omgang blandt de fremmødte, som delte deres opfattelser af stemningen fra baglandet. Der var masser af opbakning til regeringen og dens grundlag, men der var selvfølgelig også spørgsmål og kritik af blandt andet afskaffelsen af store bededag som helligdag.

Mette Frederiksen svarede i sin opsamling på de kritiske spørgsmål og understregede igen behovet for, at vi alle arbejder en smule mere, hvis vi skal have råd til både velfærd, psykiatri, grøn omstilling, sikkerhed og meget mere.

GOD MULIGHED FOR AT SPØRGE METTE FREDERIKSEN

Blandt de fremmødte var der stor tilfredshed med muligheden for i timevis at debattere politik direkte med Socialdemokratiets formand.

– Det er en rigtig god mulighed for at stille spørgsmål direkte til Mette Frederiksen. Der var sat masser af tid af både til at stille spørgsmål og til, at hun kunne svare på spørgsmålene. Jeg synes, det var en god, konstruktiv og saglig dialog. Der var højt til loftet og også plads til uenighed, fortæller Vichy Løvsjold, der er kommuneformand i Stevns.

– Der blev diskuteret nogle spændende emner, og det giver også noget inspiration, som vi kan tage med tilbage. Det var rigtig spændende at diskutere social mobilitet. Vi må ikke glemme alle dem, der ikke er så ressourcestærke og stadig står uden for arbejdsmarked og uddannelse. Vigtigt emne, som bliver glemt i dagligdagen, fortsætter hun.

Også Mette Werge Whitt, kredsformand i Gentofte, var glad for mødet. – Det var en stor fornøjelse at deltage i mødet. Jeg oplevede en statsminister, som talte meget alvorligt om den virkelighed, vi

står over for. For eksempel hvorfor det er nødvendigt at afskaffe store bededag. Det er nogle af de budskaber, jeg tager med tilbage til min kreds. Så mødet tjener også til en forventningsafstemning om året, der kommer.

Mødet med de mange andre deltagere var udbytterigt: – Det er meget nyttigt for mig som kredsformand at høre, hvad man laver andre steder. Vi har et stort ansvar som kredsformænd, og derfor er det også godt, at vi kan inspirere hinanden. Det handler jo om, at vi som organisation skal spille hinanden stærke.

EVALUERING AF FOLKETINGSVALGKAMPEN

Lars Gaardhøj, formand for Region Hovedstaden, var også glad for muligheden for at møde mange partifæller. – Det er en god mulighed for at mødes med partifæller på tværs af landet, men jo sandelig også at kunne mødes med formanden og få hendes perspektiver, samt mulighed for at kommentere og stille spørgsmål. Stemningen var god, selvom det naturligt fyldte en del med afskaffelse af store bededag, som mange jo er optagede af og ønskede sat ord på.

Inden mødet med Mette Frederiksen afholdtes også evaluering af folketingsvalgkampen. Her holdt Mette Frederiksen og kampagnechef i Socialdemokratiet Jacob Vinge oplæg om valgkampens temaer, kampagne og resultat. Tre folketingsmedlemmer holdt korte oplæg med refleksioner fra deres kampagner, og så var der herefter debat og spørgsmål fra de fremmødte kandidater og kredsformænd.

– Det var rigtig godt at få en fælles evaluering. Det gav også nogle fælles refleksioner, som jeg synes er vigtige for vores parti, lyder det fra Mette Werge Whitt. 🌸

DET KAN DU GLÆDE DIG TIL I 2023

Socialdemokratiets hovedbestyrelse har vedtaget en aktivitetsplan med en række spændende aktiviteter i løbet af 2023. Du kan blandt andet glæde dig til:

- **Nationale kampagne-dage**, hvor vi over hele landet går på gaden og skaber dialog med danskerne.
- **Uddannelser og kurser** som f.eks. "Politisk grundkursus" og rollekurser til formænd, kasserere og medlemsansvarlige.
- **Politiske onlinemøder**, eksempelvis månedlige velkomstmøder for nye medlemmer, møde for nye formænd, "Nyt fra Borgen" og debatmøder med ministre og ordførere om højaktuelle emner.
- **Årsmødet i Aalborg 23.-24. september**, hvor mange hundrede socialdemokrater samles, diskuterer politik og vedtager politiske oplæg.
- **Nationale konferencer**, blandt andet om europapolitik.
- **Socialdemokratiets valgoplæg til europaparlamentsvalget 2024**, som skal diskuteres og formuleres i alle dele af Socialdemokratiet (se meget mere på side 28).

Hold øje med din inbox, hvor du løbende vil modtage invitationer til de mange arrangementer!

Prøv kræfter med et kursus i sprog, kreative håndværk, bevægelse, madlavning og meget mere!

www.aof.dk

KÆRE
**SOCIAL-
DEMOKRATER**
TAK FOR ET GODT SAMARBEJDE
I TIDENS LØB.

Både sammen og hver for sig har vi sat og flyttet dagsordener, der betyder noget for landets VVS'ere, blikkenslagere og skorstensfejere. Vi håber, at det vil fortsætte.

Men vi behøver ikke hjælp med vores overenskomster... det klarer vi bedst selv!

VI SKAL MALE NYE UDDANNELSESBILLEDER

AF KATRINE EVELYN JENSEN, FORBUNDSFORMAND FOR DANMARKS SOCIALDEMOKRATISKE UNGDOM (DSU)

kender den alle sammen godt. Uddannelsesrampen. For hvert trin, jo "højere" uddannelse, jo bedre liv. Første trin er grundskolen, så gymnasiet og til sidst universitetet. Trappen er symbolet for den uddannelsesfortælling, min generation er blevet fortalt hele vores liv. Den er udtryk for en gammel socialdemokratisk drøm: Mine børn skal have et bedre liv end det, jeg selv fik, derfor skal de også et skridt længere op ad uddannelsesrampen.

Jeg er selv et produkt af fortællingen. Mine bedsteforældre var ufaglærte arbejdere, min mormor var syerske og hjemmegående husmor, min morfar var skovarbejder. Begge mine forældre er uddannede pædagoger. Jeg selv fik mit bevis som cand.jur. fra Aarhus Universitet sidste år. Det var mine forældres største drøm, at jeg skulle på gymnasiet, og jeg blev også kraftigt opfordret til at fortsætte videre på universitetet. Der er sikkert mange af jer læsere, der kan genkende det fra jeres egne forældre eller fra de drømme, I har for jeres børn.

I dag er mit ærinde at smadre billedet af trappen og den illusion, den symboliserer. For fortællingen om trappen har desværre skabt ufrihed for min generation og store samfundsudfordringer, hvor vi i dag mangler op mod 100.000 faglærte og tusindvis af sygeplejersker, lærere, pædagoger mv.

Måske bliver du provokeret af, at jeg kalder uddannelsesrampen for ufri. For hele ideen med den var jo at frigøre den næste generation, give dem et endnu bedre liv og flere muligheder.

Desværre har fortællingen om uddannelsesrampen ført til et snævert dannelsesbegreb, hvor vi forbinder de boglige færdigheder med noget fint og vigtigt, mens de praktiske færdigheder bliver nedprioriteret. Det betyder, at folkeskolen i dag er blevet alt for akademisk og boglig. Den sociale mobilitet er gået i stå – lige så mange børn af ufaglærte bliver selv ufaglærte i dag som for 40 år siden.

Vi formår ikke at løfte dem, som virkelig har brug for det. Samtidig retter vi enøjet fokus mod gymnasiet og universitetet. Ja, folkeskolen er nærmest blevet en mini-STX. Det går ikke.

For det resulterer i uddannelsessnobberi og ufrihed. Vores samfund er gennemsyret af uddannelsessnobberi. Både kulturelt og strukturelt. Vidste du, at universiteterne får hele 53 % af alle de penge, vores samfund bruger på de videregående uddannelser? Erhvervsuddannelserne får kun 8 %. Universiteterne er i årtier blevet forfordelt, mens investeringer i erhvervsuddannelserne er udeblevet. Vi har heldigvis erhvervsuddannelser i verdensklasse. Det kræver et virkelig godt hoved at blive industri tekniker, smed eller elektriker i dag. Men skolerne er slidte, maskinerne forældede og værktøjet i stykker mange steder. Det er ikke rimeligt.

Samtidig skal tusindvis af unge hver dag forsvare deres uddannelsesvalg. "Skal du bare læse til pædagog?", "Du må ikke spille dit snit – du skal tage en universitetsuddannelse!" eller "Man kan altid blive faglært". Sådanne kulturelle normer skaber en enorm ufrihed. For hvad er konsekvensen af, at man "ikke må spille sit snit"? Må lægedatteren aldrig blive lærer, for så uddanner hun sig "nedad"? Er det ikke lige så fint at blive elektriker som ingeniør? Med den tankegang kan mine egne børn kun lykkes i livet ved at blive forskere. For det er det eneste trin på uddannelsesrampen, jeg selv "mangler". Det er helt absurd at tænke sådan.

Måske var fortællingen om uddannelsesrampen sand engang. Men det er den ikke i dag. Der er ikke nævneværdig forskel på den gennemsnitlige levetid for en faglært og en akademiker. Heller ikke på forventet livsindkomst. En elektriker kan se frem til en livsindkomst på 18,3 mio. kr., mens en akademiker inden for humaniora har en forventet livsindkomst på 19,6 mio. kr. Hver 10. faglærte er leder eller selvstændig erhvervsdrivende.

Et svendebrev er altså et lige så godt frihedsbrev som en studentereksamen.

Helt anderledes ser det ud, hvis man ser på forskellene på ufaglærte og uddannede. Ufaglærtes forventede levetid er 7 år kortere end akademikernes. Ufaglærte kan se frem til en gennemsnitlig livsindkomst på kun 13 mio. kr., og de er som gruppe overrepræsenteret i statistikker for det dårlige liv – livsstilssygdomme, stress, førtidspension mv. Det er altså her, den virkelige forskel er. På om man overhovedet får et uddannelsesbevis eller ej. Ikke på uddannelser.

Derfor er vi nødt til at smadre uddannelsesrampen og male et nyt billede.

Jeg foreslår, at vi maler det som forskellige stier. Ligeegyldigt hvilken uddannelsessti du vælger, vil der være udsigt til et hav af muligheder både for efteruddannelse og sporskifte. Udsigt til et godt liv med kærester, ferier, sundhed og en værdig alderdom. Den eneste sti med humpler og ringe udsigt er stien som ufaglært.

Det vil for altid være Socialdemokratiets fornemmeste opgave at sikre, at færrest muligt ender nede ad den sti, og forbedre mulighederne og livet for dem, der så gør. Men fortællingen om uddannelsesrampen må lade livet, for at nye og bedre billeder kan skabes. Det er afgørende for vores fælles fremtid. 🌹

Med venlig hilsen
KATRINE EVELYN JENSEN

BLIV DSU'ER

Vil du støtte DSU'ernes lokale arbejde?

Bliv støttemedlem! Dit kontingent går ubeskåret til den lokale DSU-afdeling, og du modtager samtidig DSU's medlemsblad DSU'eren.

Du kan blive (støtte) medlem her:

Fire nyvalgte folketingsmedlemmer:

DET HAR OVERRASKET OS MEST

Turbulens og støj fra en lang valgkamp er stilnet af, og et nyt folketingsår er skudt i gang. For mange af Socialdemokratiets folketingsmedlemmer betyder det, at arbejdet genoptages. Men hvordan er det egentlig for de nyvalgte folketingsmedlemmer, der for blot et par måneder siden fik en ny arbejdsplads på Christiansborg? **SOCIALDEMOKRATEN** har stillet 3 spørgsmål til 4 af vores nyvalgte folketingsmedlemmer:

AF LAUGE RITTMANN KJÆR HANSEN

Sara Emil Baaring

1. Hvad har været den bedste oplevelse ved at starte som folketingsmedlem?

Matilde Powers: Jeg er virkelig positivt overrasket over det serviceniveau, der har været herinde, og den måde, jeg er blevet modtaget på fra alle sider. Det gælder også fra partiet internt, hvor vi, allerede dagen efter at det var klart, at vi var blevet valgt, blev inviteret ind til et første møde, hvor vi blev klædt på til vores opgaver. Det har været en rigtig god oplevelse.

Thomas Monberg: Den bedste oplevelse, det synes jeg faktisk er, hvordan jeg er blevet taget imod. Det er alt fra vores folketingsgruppe til de ansatte herinde. Jeg synes i det hele taget, at jeg er blevet hjulpet rigtig meget, og at dét er noget af det vigtigste – al den hjælp, jeg har fået med at falde til rette.

Kim Aas: Jeg er kommet ind på en arbejdsplads, som er fuldstændig fremragende. Det her med at man møder udelukkende hjælpsomme, søde og engagerede mennesker, det er ret fantastisk. Hvor end man kommer, er der aldrig nogen, der siger nej, stiller spørgsmål eller er skeptiske. Det er meget enestående. Og så er det jo en fantastisk flot og historisk arbejdsplads, som man får lov til at møde ind på.

Sara Emil Baaring: Jeg har ikke nået at være så meget en del af landspolitik, før jeg blev folketingskandidat, så jeg havde nogle fordomme, inden jeg kom herind. Jeg var faktisk lidt nervøs for, om der var en fjendtlig stemning. Og det har faktisk overrasket mig rigtig meget, at man blev taget så godt imod – og ikke kun fra kolleger i partiet.

Thomas Monberg

2. Hvad har overrasket dig mest, siden du blev valgt og kom ind i Folketinget?

Matilde Powers: Det har overrasket mig, at man er så alene i jobbet. Selvom der er et stort beredskab, der tager imod os og lærer os op i arbejdet, så står man meget selv for at forme sin arbejdsdag. Det er anderledes, end jeg kender det fra kommunalpolitik. Her i Folketinget er du meget mere selv ansvarlig for at finde ud af, hvilken politiker du vil være, og hvor du vil bruge din tid. Det tror jeg vil tage noget tid, før jeg finder balancen i.

Thomas Monberg: Det er svært at sige, synes jeg. Men det er nok jordnærheden. Jeg synes, der er en stor jordnærhed og ærlighed i udvalgsarbejdet, og også når man sidder nede i gruppelokalet. Og så er det slet ikke så konfliktfyldt, og man finder ud af, at rigtig mange herinde har en grundholdning til, at vi skal gøre det bedre. Det er nok det, der har overrasket mig.

Kim Aas: Jeg har været vant til at være på en arbejdsplads, hvor man bliver ansat inden for nogle konkrete rammer. Dem har jeg også her, men når det er sagt, så er man også utroligt meget sin egen arbejdsgiver. Man er blevet valgt af nogle borgere til at repræsentere dem, og fordi der sker så meget herinde, så skal man selv prioritere, hvad man vil bruge sin tid på, og hvordan man bedst kan repræsentere og hjælpe dem, der har stemt en ind i Folketinget.

Sara Emil Baaring: Det har overrasket mig, at vores parlament er så åbent rent fysisk. Når vi sidder og spiser frokost i Snapstinget, så er der både journalister, politikere og folk fra andre partier i én stor pærevæling. Det synes jeg skaber noget dynamik på den gode måde.

Kim Aas

Matilde Powers

3. Hvad ser du mest frem til at kaste dig over i den kommende tid?

Matilde Powers: Jeg er kisteglad for, at jeg er blevet forebyggelsesordfører. Især har børn og unges fysiske og mentale sundhed optaget mig i rigtig mange år. Det er virkelig fedt at kunne få lov til at kaste sig over noget, man har så stor interesse i og faglig viden om. Og så har jeg selvfølgelig nogle drømme om ting, der skal forandres. Så jeg glæder mig helt vildt til at kaste mig over opgaven og også finde ud af, hvor vi kan mødes med de andre partier, som vi er i regering med.

Thomas Monberg: Noget, jeg glæder mig til at have fokus på som boligordfører, er, at vi tænker klima og bæredygtighed ind i alt, vi gør, når vi taler boliger og byggeri. Vi må ikke indføre nogle love eller tiltag, der stiller sig i vejen for den grønne omstilling. Og det, vi gør, det skal helst fordrer bæredygtige løsninger. På den måde tror jeg, vi kan løse en lang række problemer med både materialebrug og CO₂-udledning, så vi kan komme i mål med den grønne omstilling.

Kim Aas: Jeg kommer fra et område af Danmark, som kæmper med både strukturelle og menneskelige udfordringer. Og noget af det, jeg ser allermost frem til, er at være med til at italesætte de problemer og hjælpe dem, der oplever de udfordringer, som jeg selv har oplevet. Og så ser jeg selvfølgelig også frem til at være med til at markere Socialdemokratiets politik yderligere på kirkeområdet, som jeg er ordfører for.

Sara Emil Baaring: Jeg er rigtig glad for, at jeg har fået handicap- og folkeskoleordførerskaberne, fordi jeg synes, hele feltet omkring inklusion i folkeskolen er supervigtigt. Og det er noget, jeg glæder mig rigtig meget til at dykke ned i. Jeg synes godt selv, vi kunne styrke vores profil og politik på handicapområdet, og det glæder jeg mig rigtig meget til at dykke ned i og hjælpe med at få cementeret.

METTE FREDERIKSEN: VI SKAL BRUGE SAMARBEJDET TIL AT LEVERE ET BEDRE VELFÆRDSSAMFUND VIDERE TIL DE NÆSTE GENERATIONER

Hvis vi skal løse de problemer, som det danske samfund står over for, kræver det reformer, lyder det fra Mette Frederiksen. Flere danskere skal på den ene side i arbejde, mens der på den anden side også venter hårdt arbejde for SVM-regeringen, der skal forsøge at løse en række udfordringer. Udfordringer, som ifølge statsministeren er "kolossalt store".

AF KRISTIAN JØRGENSEN
FOTO JONAS FEDDER WITT

Mette Frederiksen ser med stor alvor på de udfordringer, der tegner sig, når hun skuer ud over det politiske terræn både i og uden for Danmark

På det globale plan har Ruslands invasion af Ukraine ændret sikkerhedsbilledet fuldstændigt, mens vi på nationalt plan driver et velfærdssamfund, der trænger til et eftersyn, hvis man spørger statsministeren.

– Vi står over for nogle kolossalt store udfordringer. Vi har en aktuel forsvars- og sikkerhedspolitisk situation, hvor jeg ikke mener, at det, der sker i Ukraine, er en forbigående situation. Det er en ny sikkerhedssituation for Europa. Så vi kommer til at skulle bruge markant flere penge på at forsvare os selv og den sikkerhedsstruktur, som er blevet bygget op siden 2. verdenskrig, siger hun, inden hun fortsætter oplystningen af udfordringerne, hun ser:

– Så har vi også klimakrisen og behovet

for at accelerere den grønne omstilling på blandt andet energiområdet. Og så har vi et velfærdssamfund, som, hvis jeg skal være meget ærlig, desværre ikke er godt nok. Vi har ventelister på sundhedsområdet, og vi har en psykiatri, som alle er enige om ikke fungerer, som den skal. Og de problemer, vi oplever i dag, kommer til at blive større og værre, fordi demografien nu for alvor begynder at være imod os, lyder analysen fra Mette Frederiksen.

Dertil kommer hele den offentlige sektor, hvor kontrol, dokumentation og bureaukrati fylder alt for meget ifølge statsministeren, og hvor flere og flere fravælger de fælles løsninger til fordel for private alternativer.

– Derfor er min meget klare analyse, at hvis vi ikke både når i mål med frisættelsen af den offentlige sektor, afbureaukratiseringen og slipper noget af den djøftankegang, der har ædt sig ind i vores velfærdssamfund, kombineret med at vi skaffer flere penge til samfundskagen,

så vil vi se et velfærdssamfund, der bare bliver ringere, ringere og ringere. Og hvor flere vil vælge velfærdssamfundet fra og det private til, siger hun.

KRISESTYRING KRÆVER HÅRDT ARBEJDE

De mange problemer løser ikke sig selv. Derfor har Mette Frederiksen og SVM-regeringen blandt andet lagt op til, at vi kollektivt skal bidrage lidt mere. Den metode har dog afstedkommet debat fra flere sider. De potentielle konsekvenser af den debat vil Mette Frederiksen gerne advare mod.

– Lige nu er der en stemning i dele af den offentlige debat af, at vi alle skal arbejde mindre. Der må jeg bare sige det meget direkte: Hvis det begynder at bide sig fast i den socialdemokratiske argumentation, så kan vi ikke garantere danskerne et velfærdssamfund langt ud i fremtiden. Det kan ikke lade sig gøre, siger statsministeren.

Analysen er derfor klar: Et afgørende middel i fremtidssikringen af det danske samfund er at få flere mennesker i arbejde. Det skal blandt andet ske ved at få flere ikkevestlige indvandrere i arbejde, opkvalificere flere ufaglærte og få alle unge i enten arbejde eller uddannelse. Herudover har regeringen også foreslået at afskaffe store bededag. Mette Frederiksen er ikke overrasket over, at forslå-

get har givet anledning til debat. Men hun understreger samtidig vigtigheden af, at vi alle bidrager lidt ekstra til fællesskabet i en tid med store udfordringer.

– Hele forudsætningen for at have et skattefinansieret velfærdssamfund er, at der er tilpas mange, der går på arbejde og betaler skat. Det har altid været en af socialdemokratiets vigtigste opgaver at sikre høj beskæftigelse, siger hun.

Ifølge Mette Frederiksen er det vigtigt at huske på, hvordan Socialdemokratiet historisk set har håndteret kriser.

– Det er en bekymring for mig, hvis vi viger fra det, vi har troet på igennem generationer i Socialdemokratiet. At vi kan arbejde os gennem kriserne. Og at vi altid skal sigte efter, at vi *at the end of the day* står med så høj beskæftigelse som muligt, lyder det fra Mette Frederiksen.

KOMPROMISETS KUNST

Én ting er problemerne. En anden ting er, hvordan man løser dem. Og her ser Mette Frederiksen altså en bred regering som det bedste værktøj. Her var særligt én begivenhed med til at skubbe hende i retning af samarbejdet over midten.

– Vi havde et forløb omkring Det Nationale Kompromis, nogle få uger efter at russerne invaderede Ukraine. Det er et af de bedste forløb, vi havde i den regeringsperiode. Hvor de fem gamle partier satte sig sammen og indgik en aftale om et løft af Forsvaret, men hvor vi også udskrev en folkeafstemning, hvor 66,9 procent stemte ja [til at afskaffe EU-forbeholdet på forsvarsområdet, red.]. Forløbet omkring Det Nationale Kompromis viste, hvad det er, vi kan, når vi arbejder sammen hen over midten, siger Mette Frederiksen.

Men også behovet for mere grundlæggende forandringer af det danske samfund havde betydning for, at hun begyndte at overveje muligheden for en bred regering.

– Der er i mine øjne ingen tvivl om, at hvis ikke vi får ændret nogle ting i vores velfærdssamfund, og dermed også i vores økonomi, så vil vi se, at det socialdemokratiske velfærdssamfund begynder at smuldre og blive dårligere. På det tidspunkt [under forhandlingerne om Det Nationale Kompromis, red.] ved jeg ikke, om der kan dannes en bred regering, der har den samme analyse, og som vil kunne være i stand til at løse opgaverne. Men det er i hvert fald en bekymring, der er

vokset frem i mig gennem de senere år, fordi det hele simpelthen ikke hænger sammen, siger Mette Frederiksen.

Der er givetvis nogle kritiske stemmer i baglandet, som vil indvende, at den forrige S-regering også lykkedes rigtig godt med at lave en masse brede aftaler. Hvad siger du til det argument?

– Det behøver man som sådan ikke være kritisk omkring. For det er rigtigt. Jeg er da utrolig stolt af at have stået i spidsen for en ren S-regering, der er lykkedes med så uendeligt meget på tre og et halvt år. Det er klart, at coronahåndteringen for tid og evighed står som noget af det allervigtigste. Men jeg vil også fremhæve

Arne-pensionen og de meget store aftaler på klimaområdet, siger hun og tilføjer:

– Så det er jo ikke, fordi jeg som partiets formand og statsminister har været ked af den regering, vi selv stod i spidsen for. Tværtimod. Den mener jeg, vi alle kan være meget, meget stolte af. Jeg tror bare ikke, at vi ville have fået parlamentarisk opbakning til, at regeringen kunne fortsætte. Og jeg er heller ikke sikker på, at vi ville kunne have frembragt de resultater, der er behov for i denne valgperiode, med en ren S-regering. Det er jeg ikke sikker på parlamentarisk ville have kunnet lade sig gøre.

MASSER AF AFTRYK

Hvad vil du sige til de socialdemokrater, der frygter, at vi i de næste regeringsår

kommer til at mangle nogle S-aftryk i den politik, der bliver ført?

– Det skal man ikke være bange for. Og jeg tror også, at partiets medlemmer kender mig godt nok til at vide, at vi ikke gør noget, som vi ikke synes er det rigtige at gøre som Socialdemokrati. Men det er selvfølgelig også vigtigt at sige, at vores historie i Socialdemokratiet er en historie om kompromiser og pragmatisme. Vi har meget sjældent været i nærheden af at have 90 mandater. Så hver eneste gang vi indgår aftaler, hvad enten det er som opposition, regering, kommunalt eller regionalt, så vil det altid være i samspil med andre partier, siger hun.

Af konkrete socialdemokratiske aftryk henviser Mette Frederiksen blandt andet til, at det er blevet sikret, at der er forhø-

jede dagpenge i de første tre måneder i tilfælde af arbejdsløshed, hvis man er medlem af en a-kasse, ligesom det forholdt fradrag på fagligt kontingent bliver fastholdt. Samtidig bliver erhvervsuddannelserne også løftet.

– Set med socialdemokratiske briller er det nogle meget, meget vigtige resultater fra regeringsforhandlingerne, mener Mette Frederiksen.

Havde du nogle betænkeligheder ved at gå i en bred regering?

– Ja. Vi har haft masser af overvejelser om, hvordan indholdet af regeringsgrundlaget ville blive. Ville man på den personlige plan kunne opbygge den nødvendige tillid, loyalitet og fortrolighed? Det kræver meget at være i regering, og det kræver endnu mere at være i regering sammen med nogle andre. Ville vi kunne ramme de rette balancer mellem blå, rød og grøn? siger hun.

Mette Frederiksen peger i den sammenhæng på, at én ting stadig er den samme – uagtet regeringskonstellationen.

– Der er ikke noget parti, vi er 100 procent enige med hele vejen rundt. Så vi vil altid skulle give noget for at kunne opnå nogle resultater. Og det er ikke anderledes for den her regering, end det har været for andre regeringer.

ET SVÆRDSLAG

Noget af det, som Mette Frederiksen er mest begejstret for ved regeringsgrundlaget, er, at Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne er blevet enige om, at denne regerings signaturprojekt er at få gjort noget ved den såkaldte restgruppe, der omfatter børn og unge, der hverken går i skole, uddanner sig eller går på arbejde.

– Det glæder mit socialdemokratiske hjerte, at vi kan danne en regering hen over midten, der har dette som sit fælles politiske projekt. Og det håber jeg virkelig, mange socialdemokrater vil læne sig ind i. For mere socialdemokratisk bliver det faktisk ikke, siger Mette Frederiksen.

Men selv om der ifølge statsministeren er rigtig mange gode ting i regeringsgrundlaget, så bliver det alligevel en slidsom affære.

– Mit bedste bud er, at det er et sværdslag herfra og i resten af perioden. Det tror jeg ikke kommer til at ændre sig, afslutter hun. 🍷

TI NEDSLAG I REGERINGSGRUNDLAGET

Hvad bliver de vigtigste opgaver for SVM-regeringen de kommende år? Med et regeringsgrundlag på 63 sider er det ikke muligt at nævne alle regeringens forslag. **SOCIALDEMOKRATEN** har her udvalgt ti nedslag i regeringsgrundlaget.

Den mest omfattende frisættelse i velfærdssamfundets historie

“Regeringen vil gennemføre den mest omfattende frisættelse af den offentlige sektor i velfærdssamfundets historie og grundlæggende forandre den måde, velfærden i dag styres, dokumenteres, kontrolleres og leveres på. Målet er at bevæge Danmark fra en velfærdsstat til et velfærdssamfund med langt mere lokal frihed, ansvar og engagement, og hvor borgeren sættes før systemet. Baggrunden for reformsporet er en erkendelse af, at selvom regeringen vil sikre, at pengene følger med, når vi bliver flere børn og ældre – så er det langt fra tilstrækkeligt til at sikre en bedre velfærd i fremtiden. Ressourcer er vigtige, men det er ikke svaret og løsningen på alting”.

Tre milliarder kroner til bedre løn og arbejdsvilkår

“Der er rekrutteringsudfordringer flere steder i den offentlige sektor, og på nogle områder forventes en forværret rekrutteringssituation frem mod 2030. Det kan ikke løses med ét tiltag, men regeringen anerkender, at løn og arbejdsvilkår også har betydning for mulighederne for at fastholde og rekruttere dygtige og engagerede medarbejdere. Regeringen vil derfor invitere arbejdsmarkedets parter til trepartsforhandlinger om udmøntning af en ekstraordinær ramme på 1 mia. kr. i 2024 stigende til 3 mia. kr. i 2030 til løn og arbejdsvilkår i den offentlige sektor”.

Ny 10-årig psykiatriplan

“Psykiatrien skal løftes, og vi skal løfte den samlede indsats på tværs af sektorer i forhold til både mental sundhed og en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser. På baggrund af Sundhedsstyrelsens faglige oplæg til en 10-årsplan vil regeringen prioritere yderligere 3 mia. kr. til indsatser over den samlede 10-årige periode, således at planen er fuldt finansieret. Bevillingen kommer oven i løftet af psykiatrien i den foregående regeringsperiode. Den ekstra og historisk store investering i psykiatrien vil betyde, at vi om 10 år har øget bevillingen til området med 4 mia. kr. hvert år”.

Markant styrkelse af erhvervsuddannelserne

“Regeringen ønsker en markant styrkelse af erhvervsuddannelserne, sådan at flere unge vælger erhvervsskolerne frem for det almene gymnasium. Hvis man vil arbejde med at forbedre vores klima og miljø, er det på mange måder oplagt at vælge en faglært uddannelse. Det skal aktivt indarbejdes i erhvervsskolerne. Regeringen vil investere i, at erhvervsskolerne har det rette udstyr, de rette lærerkompetencer og fokus på arbejdsmarkedets behov, herunder i forhold til den grønne omstilling”.

Trepartsaftale om de 45.000 unge uden arbejde eller uddannelse

“Regeringen vil (...) indkalde til en trepartsaftale om de næsten 45.000 unge, der i dag hverken er i gang med en uddannelse eller er i arbejde. Regeringen ønsker at samle alle ansvarlige kræfter i samfundet om at finde nye veje og løsninger, der reelt kan hjælpe de unge ind på et nyt spor. Løsningerne skal bl.a. findes ved, at de unge får bedre mulighed for at være en del af samfundets forpligtende fællesskaber. (...) Det er særskilt vigtigt for regeringen, at ingen unge efterlades uden fremtidsperspektiv. Aftalen skal give flere unge en hurtig og nem vej ind i arbejdsfællesskabet, mens andre unge har brug for hjælp til at gennemføre en uddannelse”.

Ny politik for de allermest udsatte borgere

“Der er en særlig gruppe af meget socialt udsatte borgere, f.eks. hjemløse, psykisk sårbare og mennesker med massive misbrugsproblemer, der har behov for at blive mødt af en helt anden indsats og et helt andet menneskesyn end det, de mødes med i dag. Det handler om, at vi som samfund skal rumme de borgere, der af mange forskellige grunde lever deres liv på kanten. Derfor ønsker regeringen at tage livtag med de svære dilemmaer – også dem, hvor løsninger ikke kan findes med et snuptag – og lægge grundstenene til en ny politik for de allermest udsatte. En politik, hvor de mødes med værdighed og på en måde, hvor vi tager langt bedre hånd om dem, som har allermest behov for det”.

CO₂-afgift på landbruget skal gavne grøn omstilling

“I de kommende år står landbruget og fødevarsektoren over for en ambitiøs omstilling på mange områder. Udledningerne skal nedbringes markant, vi skal beskytte drikkevandet bedre, have mere natur og skov samt styrke økologi og den plantebaserede produktion. Regeringen noterer sig, at erhvervet selv har høje ambitioner for den grønne omstilling. Regeringen vil fremlægge et forslag til klimaafgift på landbruget, når Ekspertgruppen for en Grøn skattereform har fremlagt sine konklusioner. Klimaafgiften skal sikre implementering af udviklingssporet og opfyldelse af det bindende reduktionsmål for land- og skovbrugssektoren på 55-65 pct. i 2030 i forhold til 1990”.

Arbejdspladser i hele landet

“Vi skal skabe de bedste vilkår for at drive virksomhed og skabe arbejdspladser i hele landet. Regeringen vil med det nye forsvarsforlig have fokus på, at investeringer og arbejdspladser placeres i hele landet. Regeringen ønsker som udgangspunkt, at nye statslige institutioner eller væsentlige udvidelser af eksisterende statslige institutioner placeres uden for de største byer, medmindre helt særlige grunde taler imod”.

Bedre ligestilling

“Regeringen [vil] igangsætte en national indsats mod partnervold og partnerdrab. Det kræver en holdningsændring til volden, nye redskaber hos vores myndigheder, bedre samarbejde og en systematisk opfølgning på partnerdrab. Regeringen vil udarbejde en national handlingsplan målrettet kvinders tryghed med det formål at komme med forslag til initiativer, der kan øge sikkerheden og genskabe trygheden blandt især unge kvinder i nattelivet. Arbejdet skal inddrage en bred vifte af interessenter. Og regeringen vil følge op på implementeringen af LGBT+-handlingsplanen for 2022-2025, herunder bl.a. indsatsen for at bekæmpe vold, seksuelle overgreb og had mod LGBT+-personer og muligheden for at anerkende medfaderskab i forbindelse med barnets fødsel”.

Et styrket dansk forsvar

“Vi skal styrke vores forsvar. Med det nationale kompromis i foråret 2022 tog vi vigtige skridt i den retning. Nu skal vi videre, så Danmark tager hånd om egen sikkerhed og løfter sin del af ansvaret over for vores allierede i regi af både NATO og EU. Regeringen vil derfor fremrykke indfasningen af det varige løft af udgifterne til forsvar og sikkerhed til 2 pct. af BNP fra 2023 til 2030 svarende til 4½ mia. kr. mere end forudsat i det nationale kompromis om dansk sikkerhedspolitik. Danskerne bidrager til styrkelsen af vores fælles sikkerhed ved afskaffelsen af en helligdag”.

Og så selvfølgelig alt det andet, som du kan læse i regeringsgrundlaget. Du finder hele regeringsgrundlaget på Statsministeriets hjemmeside: stm.dk/media/11768/regeringsgrundlag-2022.pdf

BO LIDEGAARD: SVM-REGERINGEN HAR LAGT HÅNDEN PÅ KOGEPLADEN

Socialdemokratiet og Venstre har gennem de seneste godt 100 år gjort en række forsøg på at skabe et bredt, forpligtende samarbejde hen over midten. Succesen har dog været varierende, fortæller historiker Bo Lidegaard.

AF LARS WERNBLAD HANSEN

Den 30. januar 1933 bliver Adolf Hitler udnævnt til tysk rigskansler. Det sker efter længere tids politisk uro i Tyskland som følge af den økonomiske verdenskrise. De etablerede partier har vist sig ude af stand til at løse landets problemer.

Samme aften er ledende folk fra Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Venstre samlet i statsminister Thorvald Staunings hjem i Kanslergade i København. For også i Danmark mærkes konsekvenserne af verdenskrisen.

Langt ud på aftenen, da forhandlingerne ellers har været tæt på at bryde helt sammen, bliver forhandlerne enige om et kompromis, der sikrer hjælp til både arbejderne i byerne og bønderne på landet. Også selvom det betyder, at partierne løber fra en hel række løfter fra den valgkamp, der fandt sted blot få måneder forinden.

– Det er svært at overvurdere betydningen af Kanslergadenforliget. Når Venstre og Socialdemokratiet besluttede sig for at bryde alle deres valglofter og bøje sig mod hinanden i et forlig, som rettelig var historisk, så var det jo, fordi den underliggende dagsorden handlede om selve demokratiets overlevelse, fortæller historiker Bo Lidegaard.

FLERE EKSEMPLER PÅ BREDT SAMARBEJDE

SOCIALDEMOKRATEN har sat Bo Lidegaard stævne for at høre mere om, hvordan

Thorvald Stauning (tv.) sammen med socialminister K.K. Steincke (i midten) og Venstres forhandlingsleder Oluf Krag (th.) under forhandlingerne om Kanslergadenforliget i januar 1933.

Foto: Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

Venstres formand Erik Eriksen (tv.) sammen med Jens Otto Krag. Krag forsøgte flere gange at skabe et regeringssamarbejde med Erik Eriksen, men det lykkedes ikke.

Foto: Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

vi historisk kan forstå det brede samarbejde mellem Folketingets partier.

Da Mette Frederiksen i december trådte frem på Amalienborg med sin nye regering med Venstre og Moderaterne, blev det præsenteret som et nybrud i dansk politik. Men faktisk rummer de seneste godt 100 års politiske danmarkshistorie en hel række af eksempler på bredt samarbejde.

Socialdemokratiske formænd og statsministre som Thorvald Stauning, Jens Otto Krag og Anker Jørgensen har alle med skiftende held forsøgt sig med at opbygge et stærkt samarbejde med Venstre. Dog med meget skiftende succes.

– I vores parlamentariske historie har vi fem eksempler på, at man enten har samarbejdet hen over midten eller forsøgt at gøre det. Og de er meget forskellige, fortæller Bo Lidegaard.

KRIG OG KRISE GAV BREDT SAMARBEJDE

Det første eksempel på et bredt samarbejde i Folketinget finder sted under Første Verdenskrig. Socialdemokratiet under Thorvald Stauning var dengang støtteparti for en radikal mindretalsregering. Der var bred enighed om, at Danmark skulle forholde sig neutralt i krigen. Alligevel blev den årsag til stor splittelse.

– Krigen er “god” for landets hovederhverv, landbruget, på grund af de stigende priser på fødevarer. Men det går til gengæld ud over den voksende befolkning i byerne. Der opstår derfor en stærk spænding mellem især de store bønder, “gullaschbaronerne”, som er imod statslig regulering, og så regeringen og Socialdemokratiet, der går ind for en væsentlig forøgelse af statslig regulering for at dæmpe priserne på fødevarer og skærme arbejderne.

Behovet for statslig regulering, verdenskrigens rumlen og udsigten til et salg af De Vestindiske Øer til USA betyder, at den radikale regering i 1916 invite-

rer Socialdemokratiet, Venstre og Det Konservative Folkeparti til hver at få en repræsentant optaget som en såkaldt “kontrolminister”, en form for minister uden portefølje, i den radikale regering.

For Socialdemokratiet rummede det et særligt dilemma. Partiet havde nemlig truffet en beslutning om ikke at gå i regering, før partiet havde flertal alene.

– Så Stauning måtte bryde med Socialdemokratiets tidligere kongresbeslutning, lyder det fra Bo Lidegaard. Stauning bliver dermed den første socialdemokrat, der udnævnes til minister.

KANSLERGADEFORLIGET

Samarbejdet under Første Verdenskrig blev afløst af store uenigheder mellem partierne op gennem 20'erne. Men i 1933 er der igen brug for, at de store partier finder sammen. Nu er Thorvald Stauning blevet statsminister. Socialdemokratiet har over 40 procent af stemmerne og danner regering sammen med de radikale. Men landet er i dyb krise.

– Vi havde tårnhøj arbejdsløshed og kæmpe krise i landbruget og store sociale spændinger. Og alt tydede på, at det kun ville blive værre. Trykket ind imod folkestyret over hele Europa var så stort, at alt så ud til, at det ikke kunne holde. Der var en forventning om, at det parlamentariske system ikke kunne håndtere en krise.

Det er her, at det alligevel lykkes Socialdemokratiet, Radikale Venstre og

Venstre at finde sammen om det senere så berømte Kanslergadeforlig. Et forlig, der altså ikke bare afværgede en truende storkonflikt på arbejdsmarkedet og skaffede hjælp til det hårdt ramte landbrug, men også viste, at folkestyret kunne være handlekraftigt i krisetider.

– Grunden til, at de ikke tog kampen, men forliget, var, at de var klar over, at det var selve folkestyret, som stod og faldt med, at de viste befolkningen, at de var i stand til at indgå et forlig. At man måtte forhandle sig frem til en balance mellem land og by, mellem de to store arbejdende grupper, arbejdere og bønder, forklarer han.

– I den tale, Stauning holder i Folketinget, siger han ikke ret meget om forligets indhold. Men Stauning gør det klart, at det handler om selve folkestyret og om Rigsdagens evne til at træffe de nødvendige beslutninger: “Andre steder handler man efter andre linjer, med andre midler. Jeg tror, det ville være en lykke for hele landet og for vor fremtid, om den danske rigsdag samlede sig om denne og andre store opgaver, som i øjeblikket kalder på den danske rigsdag”. Det er jo en direkte reference til det, der skete i Tyskland. Det er et forlig, der mere end noget andet handler om en samling omkring demokratiet.

SAMLING OM DEMOKRATIET

Derfor går der ifølge Bo Lidegaard også

Anker Jørgensen præsenterer sin SV-regering 30. august 1978. I forreste række ses fra venstre finansminister Knud Heinesen, statsminister Anker Jørgensen, Venstres formand og udenrigsminister Henning Christophersen, minister uden portefølje Per Hækkerup, undervisningsminister Ritt Bjerregaard og arbejdsminister Svend Auken.

Foto: Jørgen Schiøtz, Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

→ en lige linje fra Kanslergadeforliget til den næste store krise for det danske demokrati, hvor de gamle partier må rykke sammen: den tyske besættelse af Danmark den 9. april 1940. Kort efter besættelsen danner Stauning en samlingsregering med Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Venstre og Det Konservative Folkeparti.

– Samarbejdspolitikken var en samling mellem de fire gamle partier om at forsvare demokratiet. Den alliance handlede om, at indrømmelser var bedre end en nazistisk magtovertagelse. Knæfald kunne forsvares, hvis demokratiet kunne reddes.

Undervejs dør Thorvald Stauning og afløses af Vilhelm Buhl og siden Erik Scavenius. I august 1943 bryder samarbejdspolitikken formelt sammen, og regeringen går af. Men selv herefter fortsætter partierne med at mødes og trække i trådene for at få landet så godt som muligt gennem besættelsen.

– Den grundlæggende alliance holdt jo hele krigen igennem – helt frem til folketingsvalget efter befrielsen i oktober 1945, hvor man så igen går i flæsket på hinanden. Selvfølgelig har man også undervejs forsøgt at manøvrere og placere ansvaret hos de andre, sådan som det altid er i politik, men den helt grundlæg-

gende samling om demokratiet som Danmarks inderste forsvarslinje holdt hele vejen igennem.

HVEM SKAL BETALE?

Efter krigen går udviklingen af velfærdsstaten i gang. De borgerlige partier ender med at støtte velfærdsreformerne, eksempelvis indførelsen af folkepensionen i 1956. Men mens der var enighed om at indføre nye velfærdsordninger, så var der mindre enighed om, hvordan det hele skulle finansieres.

– Det store spørgsmål bliver: Hvem skal betale? som Bo Lidegaard formulerer det. – Der er et iboende politisk behov for

at placere ansvaret for de ubehagelige beslutninger hos modparten.

De stigende udgifter truede med at blive en bombe under økonomien. Da Jens Otto Krag i 1962 overtog statsministerposten, stod det derfor klart, at noget måtte gøres.

– Krag betragter udviklingen op gennem 1960'erne med for højt tempo i udbygningen af den offentlige sektor og de offentlige udgifter som en krise. Han indser, at det vil slå Socialdemokratiet ihjel, hvis det lykkes de borgerlige at overbevise vælgerne om, at det er Socialdemokratiet, der bygger bureaukratiet, mens det er de borgerlige, der kan levere velfærden uden at sætte skatten op. Han kommer frem til, at Socialdemokratiet og Venstre sammen må styre udviklingen og sammen må præsentere regningen for vælgerne, forklarer Bo Lidegaard.

– Krag gør det til et af sit livs store projekter at skabe en alliance mellem Socialdemokratiet og Venstre om at styre velfærdsudviklingen, så de offentlige udgifter, skattetrykket og inflationen kan holdes under kontrol.

Nu skyldes ønsket om et bredt samarbejde altså ikke ydre kriser og trusler mod demokratiet, men ønsket om at skabe stabile rammer for udviklingen af velfærdsstaten. Hvor de to store partier står sammen, også om at betale den regning, der følger med.

– Krag's grundtanke er, at man skal blive fri for de to ideologiske partier, Det Konservative Folkeparti på højrefløjen og Radikale Venstre på et liberalt overdrev, som konstant skaber problemer. I stedet skal Socialdemokratiet og Venstre, der repræsenterer den arbejdende befolkning, stå sammen og styre en samfundsudvikling, hvor der bliver mere af det hele til alle, fortæller Bo Lidegaard.

– Hans dagbog er fyldt med detaljerede planer om et nært samarbejde med Venstre, og han bejler igen og igen til Venstres ledere, først Erik Eriksen og siden Poul Hartling. Han tror to-tre gange, at han har Venstre i sækken, men hver gang

brister det, fordi Venstre springer i målet. Og det betyder også, at økonomien løber fuldstændig løbsk, og end værre går det i slutningen af 1960'erne, da de borgerlige kommer til, men ikke tør tage ansvar for at få styr på økonomien.

I stedet må Krag op gennem 60'erne gennemføre en række økonomiske indgreb med meget snævert flertal i Folketinget. Forlig, som ikke grundlæggende løser problemerne, og som samtidig slider hårdt på forholdet mellem Socialdemokratiet og Radikale Venstre, som tager sig godt betalt for at lægge stemmer til Krag's indgreb.

SV-REGERINGEN

I august 1978 kan Anker Jørgensen præsentere et regeringssamarbejde med Venstres formand, Henning Christophersen. De grundlæggende problemer, som Krag forudså i 1960'erne, er ikke blevet løst. De er tværtimod blevet forværret af oliekrise og arbejdsløshed. Tilmeld er det blevet meget vanskeligere at regere i Folketinget efter "jordskredsvalget" i 1973, hvor Mogens Glistrup og Fremskridtspartiet stormede i Folketinget, ikke mindst på ryggen af den galopperende vækst i de offentlige udgifter.

Men selvom det i modsætning til Jens Otto Krag altså lykkedes for Anker Jørgensen at danne en SV-regering, så mener Bo Lidegaard alligevel, at den hører til i kategorien af mislykkede forsøg på bredt samarbejde.

– Den regering fik jo aldrig virkelig ben at gå på. Den blev dannet, og den holdt et år. Den fik aldrig tid eller kraft til alvor at etablere et virksomt samarbejde hen over midten. Det, som var regeringens projekt, lykkedes ikke. Så selvom der blev dannet en regering, var det i virkeligheden et mislykket forsøg på et bredt samarbejde hen over midten ligesom Krag i 60'erne.

SV-regeringen holdt kun et års tid, og kort tid efter måtte Socialdemokratiet overlade regeringsmagten til den konservative Poul Schlüter, som sad på magten

de næste elleve år. De næste 40 år er der ikke gjort alvorlige forsøg på at opbygge et fast samarbejde hen over midten.

SVM HAR LAGT HÅNDEN PÅ KOGEPLADEN

Mens Thorvald Stauning altså havde stor succes med at opbygge et bredt samarbejde som et værn mod krisen og de ydre trusler mod demokratiet, så havde Jens Otto Krag og Anker Jørgensen altså noget mindre succes med at skabe et bredt samarbejde om at styre udviklingen af velfærdssamfundet.

Og så er vi tilbage til SVM-regeringen. For spørgsmålet er, hvordan vi skal forstå den nye regering med Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne i et historisk perspektiv. Bo Lidegaard er ikke i tvivl:

– Den her regering er dannet på grund af det gamle problem med, at vi alle sammen vil have mere velfærd, men vi vil ikke betale, og vi vil ikke arbejde mere. Det ved de tre partier, som er med i regeringen, godt. Og nu har de så lagt hånden på kogepladen.

Afskaffelsen af store bededag, som debatteres intenst i de dage, interviewet gennemføres, skal ifølge regeringen netop skabe finansiering til at løse nogle af de langsigtede udfordringer, velfærdssamfundet står over for. – Så på den måde ligner det mere Krag og Anker Jørgensens forsøg i 60'erne og 70'erne, end det ligner Staunings succesfulde samarbejde i 30'erne og 40'erne. Det problem, SVM-regeringen forsøger at løse, er ansvarets problem, ikke nationens overlevelse. Problemet er, at ansvaret altid ender som et politisk spørgsmål: Alle vil jo gerne tage ansvar – i princippet. Men vil de også tage og dele ansvar for den konkrete politik?

Hvordan er så oddsene for den nye regering? – Siden 1945, hvor trykket kom udefra, er det ikke lykkedes at indgå et stabilt samarbejde hen over midten. Vi har jo til gode at se, om det kan lykkes i 2023. Det er den erklærede hensigt, men det var det jo også i 1978. Så vi ved det jo ikke endnu, slutter Bo Lidegaard. 🍷

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen præsenterer sin flertalsregering på Amalienborg den 25. januar 1993.

Foto: Finn Frandsen/Ritzau Scanpix

“VI SANG FRA BÅDE DEN BLÅ OG DEN RØDE SANGBOG”

Det er ikke første gang, Danmark får en socialdemokratisk ledet flertalsregering med borgerlige partier. Og også tidligere flertalsregeringer har stået over for store udfordringer. Det fortæller Jytte Andersen, der for 30 år siden blev udnævnt til arbejdsminister i Poul Nyrup Rasmussens første regering.

Den 25. januar 1993 trådte Poul Nyrup Rasmussen frem på Amalienborg Slotsplads med sin nye regering. Efter 11 år med den konservative Poul Schlüter som statsminister kunne en socialdemokrat igen sætte sig i Statsministeriet.

– Der var en euforisk stemning, husker Jytte Andersen, der den dag blev udnævnt til arbejdsminister. Forude halvandet hæsblæsende år med en række store reformer, som skulle lægge grunden til en årrække med økonomisk fremgang og et stort fald i arbejdsløsheden. Som arbejdsminister stod Jytte Andersen i spidsen for et af regeringens vigtigste reformprojekter.

FRA SCHLÜTER TIL NYRUP

Regeringen var på flere måder usædvanlig. Dels var det blot tredje gang siden ændringen af grundloven i 1953, at Danmark fik en flertalsregering. Dels var der tale om en regering mellem Socialdemokratiet og tre partier, som alle havde været med i en eller flere af Poul Schlüters skiftende regeringer op gennem 1980'erne. Men i

januar 1993 måtte Poul Schlüter træde tilbage på grund af den såkaldte tamilsag, og kort tid efter blev den nye regering præsenteret:

– Der gik kun omkring 14 dage, fra Schlüter gik af, til vi dannede regeringen. Så der var ikke tid til at skrive et så detaljeret regeringsgrundlag som det, vi så med den nye regering. Men tilliden mellem partierne var der, for vi kendte hinanden rigtig godt.

Det var ikke en tillid, som var opbygget på 14 dage. Det var resultatet af flere års ihærdigt arbejde.

– I årene op til 1993 var der en bred tværpolitisk samtalekreds, hvor jeg selv var med. Det var en kreds på omkring 20 medlemmer, og vi diskuterede forskellige emner. Det byggede en tillid op mellem partierne. Især efter formandsskiftet i 1992 havde den radiale leder Marianne Jelved stor tillid til, at Poul Nyrup ville føre en ansvarlig økonomisk politik. Det betød, at da regeringen blev dannet i 1993, havde vi også en fælles forståelse af, hvad problemerne var, og at der skulle gøres noget, fortæller hun.

SKULLE KNÆKKE ARBEJDSLØSHEDSKURVEN

Udfordringer var der nok af i 1993: Arbejdsløsheden var på vej mod 350.000 personer, hvilket svarede til omkring hver ottende i arbejdsstyrken. Det var særligt her, den nye flertalsregering skulle vise sit værd. Poul Nyrup Rasmussen og finansminister Mogens Lykketoft tog i regeringen fat på en omfattende "kickstart" af dansk økonomi, blandt andet med en stor skattereform.

– Vi var en flertalsregering, men det var på et spinkelt grundlag. Der skulle ikke mere end en eller to mandater til, før båden begyndte at vippe. Jeg husker dog ikke, at der var de beskyldninger om magtfuldkommenhed, som man ser i dag. Og vi indgik jo også mange brede aftaler med andre partier, eksempelvis på miljøområdet og på uddannelsesområdet.

Som arbejdsminister var Jytte Andersen en central del af arbejdet med at udforme det, der skulle blive kendt som den aktive arbejdsmarkedspolitik. Kort sagt var logikken, at de ledige havde brug for at komme i uddannelse og arbejde frem for at gå mange år på dagpenge.

– Jeg skulle træffe nogle rimelig hårde beslutninger på arbejdsmarkedsområdet. Dele af fagbevægelsen var dengang

kritiske. Men vi var enige i regeringen, og vi kunne derfor gennemføre arbejdsmarkedsreformen.

Med arbejdsmarkedsreformen blev der sat et fastere loft over, hvor længe man kunne gå ledig på dagpenge. Til gengæld blev der investeret i at få de arbejdsløse tilbage i arbejde gennem opkvalificering. Og der blev indført orlovsordninger, blandt andet uddannelsesorlov, som både gav videreuddannelse og skabte jobrotation på arbejdsmarkedet.

Selvom der dengang var kritik, var der bred anerkendelse af, at reformerne var med til at skabe det fleksible arbejdsmarked, der er kendt som flexicurity-modellen.

KONTROL MARTREDE MINISTERIUM

Økonomien og arbejdsløsheden var det helt store tema, men også på områder som miljøpolitik, socialpolitik og kulturpolitik var der en grundlæggende fælles enighed om, hvor regeringen skulle bevæge sig hen. Og også flertallet til at gøre det.

Bagsiden ved at være forskellige partier i regeringen var dog, at der også var et stort behov hos de øvrige partier for at vide mere om, hvad der foregik på de forskellige områder.

– I regeringens økonomiudvalg oplevede jeg et stort behov hos de mindre partier for at vide mere i detaljen om det, man lavede. På mit område betød det blandt andet, at de andre partier næsten uge for uge ville have rapporter over, hvor mange handlingsplaner der blev udarbejdet, hvor mange uddannelser der var og så videre. Det martrede mit ressortministerium. Der skulle indsendes rapporter løbende, og det betød meget ekstra papirarbejde. Det var måske minusset ved regeringen.

Hun understreger dog, at der slet ikke var tale om det kontrolregime, der prægede Anker Jørgensens SV-regering i 1978-79: – Det var ikke som i SV-regeringen, hvor man havde kontrolministre, der skulle over til mig og teste, hvad jeg lavede. Det var jo noget af det, der dengang ødelagde samarbejdet, så det gik galt, mener hun.

I det store og hele mener hun derfor, at der var tale om et godt og tillidsfuldt samarbejde mellem de fire partier.

– Der var selvfølgelig kampe. Men den grund-

læggende tillid var der, og den holdt hele vejen. Vi kunne faktisk godt lide hinanden og hyggede os sammen. Hvis vi var til et regeringsseminar, så hyggede vi os om aftenen, og Radikale Venstre insisterede på, at vi sang lige så meget fra den blå sangbog – altså højskolesangbogen – som fra den røde sangbog.

Heller ikke i det socialdemokratiske bagland oplevede Jytte Andersen kritik af den nye regering: – Jeg kom meget rundt i baglandet, og jeg har aldrig hørt kritik af, at vi gik i regering med de tre partier, eller at nogen kaldte os en "borgerlig" regering. Der var tværtimod en stor glæde over, at det nu lykkedes at komme i regering igen, husker Jytte Andersen.

Resultaterne begyndte også at vise sig. Økonomien voksede, og arbejdsløsheden begyndte at falde drastisk. Ved indgangen til nullerne var den faldet med omkring 200.000 personer. Så længe holdt flertalsregeringen dog ikke. Ved valget i september 1994 nåede Kristeligt Folkeparti ikke over spærregrænsen og røg derfor ud af Folketinget. Regeringen fortsatte som mindretalsregering. I december 1996 valgte CD at forlade regeringen, som så fortsatte som en SR-regering frem til folketingsvalget i 2001. 🇩🇰

Foto: Folketinget

Undervisningsminister Ritt Bjerregaard på talerstolen under en debat i Folketinget i 1976.

Foto: Ole Wildt, Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

MINDEORD FOR

RITT BJERREGAARD

Den 21. januar 2023 døde Ritt Bjerregaard, 81 år gammel. Kasper Fogh Hansen, som var rådgiver for Ritt Bjerregaard, da hun var overborgmester i København, har skrevet et mindeord om mangeårigt folketingsmedlem, minister, EU-kommissær og overborgmester i København Ritt Bjerregaard.

Vi fik sagt farvel til Ritt. På hendes måde. Da mindehøjtideligheden sluttede i kapellet, spillede orgelet – efter hendes ønske – Édith Piafs “Je ne regrette rien”. Stolt og med rank ryg forlod hun lokalet.

Redaktøren Lars har bedt mig skrive endnu en nekrolog, og det er ved at blive for meget. Det havde Ritt også ment. Vi har sagt farvel. Så dette er mere en lille tekst om ledelse og den strøm, Ritt Bjerregaard var i Socialdemokratiet, og som var med til at gøre os til et moderne parti.

Der blev skrevet rigeligt med nekrologer og mindeord om Ritt, i dagene efter at hun gik bort. De fleste af dem løftede sig ikke mange millimeter over at opsummere Ritts mediesager og konstatere, at hun spillede en kæmpe rolle i kvindesagen. Det sidste er andre bedre til at forstå og forklare end jeg.

Ritt blev beskyldt for at være en politiker, der, som Svend Auken sagde, evnede at gøre enhver sag til en folkeafstemning om Ritt Bjerregaard. At det med at tegne konflikter og sætte sig på spil var hendes reelle talent.

Ritts politiske bidrag var voldsomt. Af

en isdronning at være havde hun godt nok også mange dybe relationer på tværs af generationer. Som hendes tidligere medarbejder, der lærte meget af den nidkære skolelærer, som hun også var, har det været værd at slå et slag for en socialdemokratisk politiker, som bidrog med meget andet og mere.

I virkeligheden var Ritts historiske rolle i Socialdemokratiet at bringe nye dagsordener ind i partiets platform. At vi i dag står tilbage som eneste folkeparti i et land med sytten små- og personpartier, skyldes, at Socialdemokratiet er et moderne parti, hvor klima, miljø, ligestilling, pædagogik og forbrugertillid har fundet plads ved siden af partiets dna: ulighed og beskæftigelse.

Op gennem den sidste halvdel af det tyvende århundrede voksede nye dagsordener frem, som Socialdemokratiet internaliserede. Engang blev det kaldt “new politics”. Ingen vil i dag kalde miljøpolitik for “new politics”, vel? Ritt Bjerregaards store talent var i virkeligheden at gribe tidens nye og store ideer og få dem skrevet ind i det socialdemokratiske projekt.

Som uddannelsesminister var opgøret med den sorte skole, som hun sammen med Knud Heinesen trådte igennem, et moderne gennembrud. Hvert eneste barn havde krav på en skole, der så efter noget i dem. Og uddannelse var ikke bare til arbejdsmarkedet, det var til demokratisk deltagelse. Vi uddanner mennesker til at eje deres samfund og deres liv. Og midt i det stod skolelærerinden fra Vesterbro, der samlede alle, der kunne tænke uddannelse og læring, omkring sig. Det med at samle folk om sig, bruge deres indsigt, omsætte det til politiske reformer: Det er en af de ting, vi altid kan spørge os selv om, hvorvidt vi er gode nok til. Engagerer vi andre gode hjerner og mennesker i det, vi arbejder med? Har vi de gode ideer selv, eller er det værd at holde et åbent sind?

Som socialminister fik hun ingen venner, hun skulle rydde op i det ydelsessystem, der var løbet løbsk. Socialdemokrater har altid svært ved at tøjle de systemer, vi selv har skabt. Men Ritts tilgang var, at hvis alle fik socialhjælp, mistede systemet legitimitet. Ingen ville støtte et system, hvor alt for mange

Foto: Folketinget

Foto: Jonas Fedder Witt

→ havde en hånd i lommen. At kunne styre udgifterne og holde legitimiteten bag et samfund, der omfordeler mere end nogen andre, har været en svær balancegang for socialdemokrater siden Anker. Men nødvendigt for, at vi stadig kan få folks tillid.

De Ritt bliver kommissær, er det en batalje med en dagbog i Politiken, flest vil tænke på. Men det er jo vitterligt absurd. EU's vandrammedirektiv, der sætter standarder for rent vand, standarder for ren luft i hele Europa og et forbud mod eksport af farligt affald til den tredje verden, er da vældige bedrifter. Som oversætter sig svært til en EU-blasert dansk presse. Men tænk lige over det: Millioner af børn er sluppet for affaldsdynger under en tropesol, bader i renere vand og indånder renere luft på et helt kontinent. Sig ikke, at politik ikke nytter. Var de her ting sket uden Ritt? Ja. Og ingen i politik udretter noget alene – men hun var der, det var det, hun arbejdede for.

Tiden var blevet en anden i 90'erne. Politik handler i stigende grad om risici og kriser, og ideologi træder i baggrunden. Madskandaler og det industrialiserede landbrug chokerede med en hånlighed over for menneskers sundhed, og fødevarerepolitikens opgave blev herfra også at skabe tillid. Ritt var fødevarerminister i det

årti, hvor vi 16-doblede det økologiske areal i Danmark, gav folk muligheden for at fravælge giftstoffer i produktionen. Ritt har skabt tillid til restaurationer med Smiley-ordningen og reddet tilliden til danske fødevarer med en hård oprydning efter kogalskab. Sat på spidsen: Forbrugerne – folket – var vigtigere end arbejdspladserne. I det lange løb har den tillid, der blev skabt, været god også for landbruget, men det kunne de virkelig ikke se dengang.

Jeg arbejdede for Ritt, da hun stillede op til overborgmestervalget i København, og efter det fire år på rådhuset. De billige boliger er jo signaturprojektet. Og hvad er rigtigt? At hun slog et brød op, hun ikke kunne bage, eller at hun så, at nu måtte vi gøre noget med uligheden, der blev skabt på boligmarkedet? Begge dele. Men jeg arbejdede for en politiker, der så en ide, hvis tid var kommet, og som greb den og sagde: Det her skal vi løse. Det havde hun ikke behovet. Som rådgiver ville jeg sige, at det var en dårlig ide. Hun havde vundet det valg let uden at tage nogen chancer. Men ... Ritt var ikke den taktiker, hun bliver beskyldt for at være. Hendes gave var at se ideerne i tiden, at gribe dem og vise et politisk lederskab, der fascinerede og stod for at modernisere politik. Hun

var faktisk for stolt og for reformivrig til at være nogen god taktiker. Som hun selv sagde i det sidste tv-interview, hun gav, var hun optaget af alt for meget. Jeg læste det valgoplæg, vi udarbejdede til København i 2004, forleden. Det var helt på månen, vi ville jo lave alt om! Men det var sgu også fedt at være med til.

Det, vi skal have med fra Ritt, er: Gribet vi tiden? Ser vi de nye tanker, tager vi dem ind, eller slår vi dem ned? Er vi dygtige nok til at inddrage andre, stikker vi rødderne dybt nok ned og langt nok ud? Stoler vi på de unge, giver vi dem ansvar, eller fortæller vi, at de må vente, til deres tid kommer? Socialdemokratiet er i dag optaget af at forsvare og måske endda udvikle den velfærdsstat, vi betragter som vores bidrag til verdenshistorien. Blicher vi konservative og bevarende, eller kan vi blive ved med at være moderne? Er vi modige, og tør vi foreslå vældige ting? Vi er blevet et gammelt parti i et land, der bliver ældre. Lytter vi til de unge?

Socialdemokratiets politiske succes i et politisk landskab, der bryder op som is i foråret, er, at vi har været et parti, der både har bevaret og moderniseret Danmark. Ritt var en stærk kraft i vores parti for det sidste, den moderne impuls. Stræbsomheden i det samfundsprojekt, vi har. 🌸

”

I Fødevareforbundet NNF tror vi på, at det er muligt at lave en CO₂-afgift for landbruget, der understøtter både konkurrenceevne og arbejdspladser i erhvervet.

Vi tror også, at det er muligt at få enderne til at mødes – men det kommer til at kræve politisk mod, kreativitet, handlekraft og ikke mindst samarbejde.

**Vi er klar
på opgaven
– er I?**

Ole Wehlast, Forbundsformand, Fødevareforbundet NNF

BLIV EN DEL AF SOCIALDEMOKRATIETS STORE EUROPAPOLITISKE SAMTALE!

Socialdemokratiet sætter nu gang i en stor politisk samtale om det politiske oplæg til næste års valg til Europa-Parlamentet. Og du kan være med!

Krig, energikrise, klimakrise, flygtningekrise. Det er ikke kun i Danmark, vi i øjeblikket oplever, hvordan en række udfordringer griber ind i hinanden. Det gør man over hele Europa, og derfor skal Socialdemokratiet selvfølgelig også være med til at sætte dagsordenen i EU.

Det kræver, at socialdemokrater er solidt repræsenteret i EU, ikke mindst i Europa-Parlamentet. Til næste år skal der vælges et nyt Europa-Parlament, og derfor går Socialdemokratiet nu i gang med forberedelserne. Både med at opstille kandidater og med at udvikle den politiske platform, Socialdemokratiet skal stå på i valgkampen. Og her kan du få indflydelse på, hvad Socialdemokratiet skal gå til valg på!

SKAL GENTAGE SUCCES FRA TIDLIGERE ÅR

Det er langt fra første gang, at Socialdemokratiet inviterer til en stor politisk samtale. Forud for vedtagelsen af Socialdemokratiets nye principprogram i

2017 blev der gennemført en stor samtale med massevis af møder over hele landet. Blandt andet drog flere folketingsmedlemmer og forhenværende ministre rundt og drøftede på medlemsmøder, hvad der optog dem.

Og så sent som sidste år var der i forbindelse med vedtagelsen af et oplæg om en nærhedsreform af den offentlige sektor en proces i Socialdemokratiet, hvor der rundt om i landet blev holdt medlemsmøder og formuleret ændringsforslag, forud for at oplægget blev behandlet på det socialdemokratiske årsmøde.

– Vi ved fra tidligere, at rigtig mange socialdemokrater brænder for at diskutere politik og være med til at formulere ny politik. Samtidig er det jo helt oplagt, at vi skal bruge meget af den viden og de erfaringer, vores medlemmer ligger inde med, på en aktiv måde. Så vi får et endnu stærkere fundament at stå på. Både i valgkampen, og når de socialdemokratiske politikere skal bruge deres stemmer i Europa-Parlamentet, fortæller partisekretær Lasse Ryberg til *SOCIALDEMOKRATEN*.

MASSER AF EU-DEBAT DE KOMMENDE MÅNEDER

Nu lægger Socialdemokratiet altså op til en ny proces, denne gang for at formulere et nyt europapolitisk valgprogram til næste års valg til Europa-Parlamentet. Derfor vil mange kredse og partiforeninger de kommende måneder invitere til europapolitiske debattmøder. Her kan alle medlemmer møde op og give deres bud

SÅDAN KAN DU BLIVE AKTIV

- Hold øje med invitationer i din inbox fra din lokale afdeling eller kreds.
- Du er også altid velkommen til at kontakte din lokalformand og høre, hvad der sker i nærheden af, hvor du bor.
- Du finder kontaktoplysninger på din lokale formand på socialdemokratiet.dk/lokalafdelinger

på, hvad der bør være med i et oplæg.

Den socialdemokratiske hovedbestyrelse har i første omgang nedsat en "skrivegruppe", som blandt andet skal samle forslag sammen og formulere et første bud på, hvordan et valgprogram kan se ud. Når oplægget er skrevet, bliver det sendt ud til kredse og afdelinger, som så kan debattere oplægget på medlemsmøder og stille ændringsforslag.

Den endelige vedtagelse kommer til at ske på Socialdemokratiets årsmøde i september. Her skal de delegerede stemme om de ændringsforslag, der er blevet stillet. Efterfølgende skal det endelige oplæg vedtages, så arbejdet frem mod næste års EU-valgkamp for alvor kan skydes i gang.

– Jeg håber, at rigtig mange kredse, partiforeninger og medlemmer vil kaste sig ind i arbejdet med at formulere vores europapolitik. Det er her, man virkelig kan være med til at gøre en forskel og få den indflydelse, der ligger i at være med i et politisk parti, fortæller Lasse Ryberg. 🌟

EUROPAPARLAMENTSVALG 2024

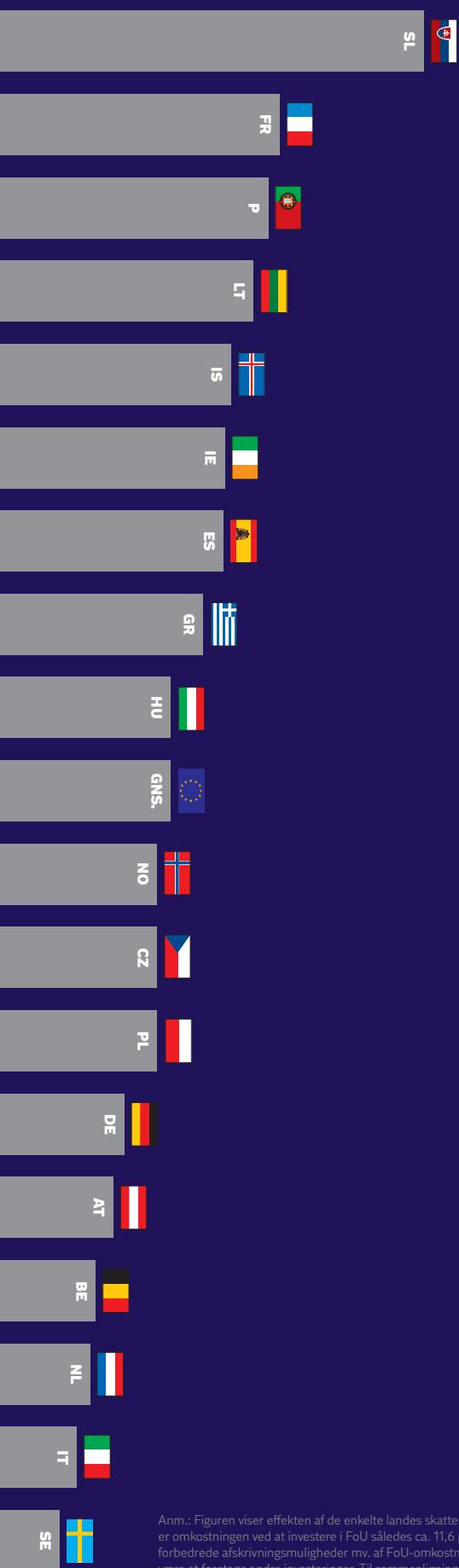
- Europaparlamentsvalget 2024 afvikles i alle EU-lande i perioden 6.-9. juni 2024.
- Der skal vælges i alt 705 medlemmer til Europa-Parlamentet, heraf 14 fra Danmark.
- Socialdemokratiet fik ved valget i 2019 21,5 procent af stemmerne, hvilket gav 3 mandater.

VI HAR VENDT ANNONCEN OM – FOR AT FÅ PLADS TIL **DANMARK**

Danmark sækker bagud, når det kommer til vilkår for forskning og udvikling i erhvervslivet. Vi er bagud i forhold til de lande, vi normalt sammenligner os med. Og vi ligger sidst i EU.

Danske virksomheder forfølger de bedste forudsætninger for at skabe arbejdspladser, vækst og udvikling. Derfor kæmper Dansk Industri for et permanent forsknings- og udviklingsfradrag på 130 pct.

Anm.: Figuren viser effekten af de enkelte landes skattemæssige tilskyndelser til at investere i FoU snarere end andre investeringer. På tværs af landene er omkostningen ved at investere i FoU således ca. 11,6 pct. lavere end omkostningen ved andre investeringer, da der f.eks. gives forhøjet FoU-fradrag, forbedrede afskrivningsmuligheder mv. af FoU-omkostninger. Investorer et dansk firma 100 kr. i FoU er det således 4 kr. billigere for firmaet end det ville være at foretage andre investeringer. Til sammenligning er det tilsvarende tal i Slovakiet over 25 kr. Opgørelsen begrænser sig til de EØS-landene, der er data for.

Kilde: OECD – Effective Tax Rates on R&D, 2022 (Preferential tax treatment to R&D (EATR), 2020)

CHRISTEL SCHALDEMOSE: I KAMP FOR RENERE LUFT OG GRØNNERE BILER I EU

Vi kender det alle sammen. Lugten af udstødningsos fra en stor lastbil. Når man som fodgænger eller cyklist passerer forbi sådan en lastbil, holder mange af os vejret kort. For det er en virkelig ubehagelig og forfærdelig os fra udstødningen, man får ned i lungerne.

Men udstødning fra lastbiler, biler og busser er ikke kun ildelugtende. Det er også enormt skadeligt for klima, miljø og mennesker.

– Derfor er det afgørende, at vi tager et opgør med forureningen, siger Christel Schaldemose. Hun er udpeget som forhandler på vegne af den socialdemokratiske gruppe i Europa-Parlamentet på et nyt lovforslag om luftforurening fra vejtransporten.

FORURENING SKADER VORES MILJØ OG HELBRED

Luftforurening har mange negative konsekvenser for vores helbred i Europa, og her er vejtransporten den klart største forurener i vores byer og langs vores store veje. Ja, faktisk mener Verdenssundhedsorganisationen, at luftforurening er den største sundhedstrussel mod borgere i EU.

“ Det står jo sort på hvidt. Og luftforureningens konsekvenser er dokumenteret klart og tydeligt. I Danmark dør over 4.000 på grund af luftforurening hvert år. Det skal vi ikke acceptere. Og derfor skal reglerne for udledninger strammes markant op.

CHRISTEL SCHALDEMOSE

– Det står jo sort på hvidt. Og luftforureningens konsekvenser er dokumenteret klart og tydeligt. I Danmark dør over 4.000 på grund af luftforurening hvert år. Det skal vi ikke acceptere. Og derfor skal reglerne for udledninger strammes markant op, siger Christel Schaldemose.

Vores vand- og plantemiljøer påvirkes også af forureningen. Det er særligt stoffet ammoniak, som kommer fra vejtransporten, der har ødelæggende konsekvenser for miljøet. Vejtrafikken forurener miljøet ved at sende ammoniak ud i luften, hvorefter udledningen ender i jord- og vandarealer gennem nedbør. Det er problematisk, da over halvdelen af de danske naturområder i forvejen modtager mere kvælstof, end de kan tåle.

– Vores dyrebare natur er særligt i Danmark meget sparsom. Der er meget lidt af den. Derfor skal vi passe endnu bedre på den. For luftforurening kan ødelægge vores natur og sive ned i grundvandet.

BILINDUSTRIEN KÆMPER IMOD

Luftforurening er skadeligt for både os mennesker og vores miljø og klimaet.

Derfor skal der gøres noget ved det. For vi kan ikke se til mere.

EU er derfor kommet med et nyt udspil, der skal stramme reglerne for forurening fra biler.

Men ifølge Christel Schaldemose er forslaget, som det ser ud nu, uambitiøst og stiller ikke krav nok til bilindustrien.

– Bilindustrien er modstræbende i den grønne omstilling og ser ikke positivt på de nye krav. Vi har brug for at stille nogle skrappe regler til de farlige gasser og partikler, som biler, busser og lastbiler udleder. Det er afgørende for vores sundhed, for vores miljø og for vores klima. Bilindustrien er en central brik for netop at løse de store problemer. Derfor skal vi også turde stille høje krav til den. For ambitiøse krav er med til at gøre virksomhederne konkurrencedygtige og blive frontløbere i den grønne omstilling, siger Christel Schaldemose.

HØJERE AMBITIONER ER HELT AFGØRENDE

Lovforslaget sætter konkret udledningsgrænser for partikler og NO_x, der som nævnt påvirker både klima, miljø og vores helbred. Men ifølge Christel Schaldemose er der på mange centrale områder slet ikke lagt op til nævneværdige forbedringer.

– For særligt benzinbiler ser vi ikke nogen særlige forbedringer i forslaget. Faktisk er der lagt op til at videreføre den samme standard helt tilbage fra 2011. Det mener jeg, at vi godt kan gøre bedre, og det er noget, jeg tager med ind til forhandlingsbordet.

I 2035 er en anden, netop vedtaget lov med til at sætte en stopper for salg af nye biler med forbrændingsmotorer, men derfor kan der stadig godt arbejdes for bedre luft, mener Christel Schaldemose. – Udfasningen af benzin- og dieselmotorer i biler i 2035 er afgørende for klima og miljø. Men der vil stadig køre biler med forbrændingsmotorer på vejene i over 15 år, selvom salget stopper. Derfor skal vi også have gjort noget for luftkvaliteten og begrænset forureningen. 🌱

Med ny lovgivning vil Europa-Parlamentet rydde op i platformbranchen.

MARIANNE VIND:

ET SKRIDT TÆTTERE PÅ ORDENTLIGE VILKÅR I PLATFORMS-INDUSTRIEN

Europa-Parlamentet har vedtaget et nyt forslag til regulering af platformsvirksomheder. En afgørende sejr for arbejdernes vilkår, mener europaparlamentariker Marianne Vind.

Efter månedlange forhandlinger kunne Marianne Vind ånde lettet op, da et snævert flertal i Europa-Parlamentet for nylig stemte for det såkaldte platformsdirektiv. Det er en ny lovpakke, der skal sikre transparente spilleregler i platformbranchen. En branche, som er notorisk kendt for at være lidt af en rodebutik. Det fortæller netop Marianne Vind, der har været med til at forhandle direktivet på plads.

– Platformbranchen har længe været det vilde vesten. Her har atypiske ansættelser, dårlige lønninger og usle arbejdsforhold mere været reglen end undtagelsen. Nu rydder vi op, siger hun.

PLATFORMENE SKAL BÆRE BEVISBYRDEN

Formålet med platformsdirektivet er blandt andet at gøre op med det store antal falske selvstændige i platformsvirksomheden. Med den nye lovgivning lægger Europa-Parlamentet op til, at Deliveroo, Uber og de andre platformsvirksomheder fremover skal bevise, at deres partnere er selvstændige og ikke lønmodtagere. Det er et nybrud og en stor sejr ifølge Marianne Vind.

– Med det her direktiv kan vi virkelig begrænse antallet af falske selvstændige i Europa. Mange platformsvirksomheder forsøger at slippe for deres arbejdsgiveransvar ved at hyre medarbejdere ind

“**Platformbranchen har længe været det vilde vesten. Her har atypiske ansættelser, dårlige lønninger og usle arbejdsforhold mere været reglen end undtagelsen. Nu rydder vi op.**

MARIANNE VIND

som selvstændige i stedet for lønmodtagere. Det gør vi væsentligt mere vanskeligt med den nye platformsvirksomhedslovgivning, for nu siger vi, at de fiksfakserier kun går, hvis virksomhederne rent faktisk kan bevise, at arbejderne er selvstændige. Det kan de kun sjældent, og derfor tror jeg godt, vi kan regne med, at væsentligt flere arbejdere i platformsvirksomheden bliver ansatte i fremtiden med ret til løn i ferien, arbejdstøj og forsikring, siger Marianne Vind.

OPGØR MED UNFAIR KONKURRENCE

Undervejs har både borgerlige kræfter og den stærke platformslobby forsøgt at forpurre planerne om ny lovgivning på området. Og store dele af både den konservative og den liberale gruppe i Parlamentet stemte mod forslaget. Derfor var Marianne Vind både nervøs og lettet, da stemmetallene blev offentliggjort. Men selvom hun glæder sig over resultatet, har hun svært ved at forstå, hvorfor Parlamentets højrefløj kæmper imod.

– Den nye lovgivning er hamrende vigtig. Både for lønmodtagerne og for de mange dygtige virksomheder, der insisterer på at ansætte medarbejdere på ordentlige vilkår. De har hidtil været udsat for unfair konkurrence fra platformsvirksomheder, som snyder både ansatte og skattesystemet. Det sætter vi en stopper for nu, og jeg kan slet ikke forstå, hvorfor de borgerlige ikke kan se, at det er en god ide, siger Marianne Vind.

Repræsentanter fra EU's tre store institutioner, Parlamentet, Rådet og Kommissionen, skal nu forhandle aftalen endeligt på plads. Derfor kan vi se ændringer i aftaleteksten, inden den træder i kraft. 🌟

– Jeg er enormt stolt over, at vi i Danmark er et grønt foregangsland. Det er i det hele taget vigtigt, at hele Europa ikke ender med at være afhængig af f.eks. USA og Kina, når det kommer til fremtidens grønne teknologier og infrastruktur.

NIELS FUGLSANG: EN EUROPÆISK INDUSTRI- POLITIK, DER SIKRER GRØNNE JOB OG GØR OS UAFHÆNGIGE AF FREMMEDE MAGTER

I begyndelsen af februar kom EU-Kommissionen med et forslag til en grøn industriplan, som skal gøre det muligt for EU's lande at støtte grønne virksomheder med penge fra statskassen.

Planen kommer som et svar på den såkaldte "Inflation Reduction Act", som USA's præsident, Biden, fik vedtaget i sommeren sidste år. Den amerikanske hjælpepakke betyder, at der pumpes flere hundrede milliarder dollars ud i den grønne teknologiindustri i USA. I Europa frygter man, at dette kan betyde, at flere såkaldte "CleanTech-virksomheder" vil rykke teltplæne op og rykke til den anden side af Atlanten, og dermed at EU drænes for arbejdspladser samt fremtidige grønne teknologier og infrastruktur.

– Som udgangspunkt er det jo en god ting, at USA endelig melder sig på banen og så massivt endelig begynder at investere i grønne teknologier, siger Niels Fuglsang og fortsætter: – Faktisk er det helt afgørende, hvis vi vil gøre os håb om at nå målene i Paris-aftalen, at USA kommer ind i klimakampen. Alligevel anerkender Niels Fuglsang, som er medlem af Europa-Parlamentets Industri- og Energiudvalg, at den konkurrenceforvriddning, der opstår, når USA øger sin statsstøtte så massivt, kan få alvorlige konsekvenser for det europæiske marked. Derfor hilser han også EU-Kommissionens udspil: "Green Deal Industrial Plan" velkommen – dog med en række forbehold. Ifølge Niels Fuglsang bør det nemlig være Danmarks rolle at sikre, at den endelige plan ikke overdrives og tager form af protektionisme eller skaber

uhensigtsmæssig ulighed internt i EU: – Ingen er interesseret i at opildne til en handelskrig mellem USA og Europa. Og jeg mener, at det er afgørende, at vi her i Bruxelles – i vores iver for ikke at sakke bagud på det globale marked – ikke spænder ben for os selv i farten.

Helt konkret peger Niels Fuglsang på særligt tre punkter, som han vil tage med ind i forhandlingerne, når Europa-Parlamentet skal tage stilling til Kommissionens forslag:

– For det første skal vi sikre, at der sættes præcise, målrettede kriterier for,

“ Det handler om vores fremtidige job, den grønne omstilling og den geopolitiske virkelighed, som vi står i i dag.

NIELS FUGLSANG

hvem der kan modtage de grønne statsstøttemidler, fortæller Niels Fuglsang. Ifølge ham nytter det ikke noget, hvis det primært er de store, velpolstrede industrier i f.eks. Frankrig og Tyskland, der får nemmere adgang til at kunne understøtte egne virksomheder. – Hvis det her skal blive en succes, skal vi have fælles regler, som sikrer en fair og hensigtsmæssig fordeling af midlerne på tværs af EU, siger han.

– For det andet, fortsætter Niels Fuglsang, er det centralt, at statsstøttepuljen etableres med nogle af de midler, som vi i EU allerede har til rådighed gennem eksisterende økonomiske planer, frem for at EU skal tage alt for store nye lån. Ifølge Niels Fuglsang findes mange af de penge, som Kommissionen peger på, at der er behov for i den nye industriplan, allerede i EU-systemet. – Nu er det vores opgave at bruge dem fornuftigt, understreger han.

Endelig mener Niels Fuglsang, at det er afgørende, at de virksomheder, der får statsstøtte, samtidig forpligter sig til at løfte et socialt ansvar og herunder at tage lærlinge ind, så vi kan få uddannet og opkvalificeret vores arbejdsstyrke. Det har Niels Fuglsang stillet forslag om i forhandlingerne om industriplanen i Europa-Parlamentet.

Næste skridt bliver for Parlamentet at tage stilling til Kommissionens forslag, hvorefter den endelige plan færdigforhandles. Og spørger man Niels Fuglsang, er der ingen tvivl om, at denne her dagsorden er enormt vigtig – ikke bare nu, men også for fremtidens EU: – Det handler om vores fremtidige job, den grønne omstilling og den geopolitiske virkelighed, som vi står i i dag. Og Niels Fuglsang ser frem til det store ansvar, som arbejdet indebærer: "Jeg er glad for og stolt over, at jeg har muligheden for at skubbe EU i den rigtige retning – også når det gælder industripolitikken. 🌱"

Kalenderåret er skiftet, og i Europa-Parlamentet har vi rigeligt at se til. Med lovgivning på flere grønne områder og arbejdsmiljø er vi alle travlt i gang. Dog er der sager, der har fyldt meget ved siden af vores lovgivningsarbejde. I december kom det frem, at der formodentlig har været S&D-politikere, som er blevet bestukket af Qatar. Lad mig understrege, at korruption ingen steder høre hjemme, og det er en trussel imod vores demokrati.

Jeg har også en mere positiv historie, for i februar lagde Ukraines præsident vejen forbi Bruxelles, og her talte han til os i Europa-Parlamentet.

Jeg håber, du vil læse med, så vil jeg forsøge at fortælle lidt om den seneste tid i Europa-Parlamentet fra et dansk perspektiv.

Mange hilsener
Christel

En mørk dag i december

Korruption hører ingen steder hjemme. Når der bliver fundet kufferter fyldt med penge i politikeres hjem, truer det demokratiet. Den retfærdighed, som demokratiet skulle bringe med sig, bliver sat på en prøve. At en eller flere af vores kollegaer formodentlig har taget imod store mængder penge fra Qatar for at påvirke den politik, de og vi i S&D-gruppen fører, er uønsket. Heldigvis er vi danskere

ikke de eneste, der mener det. Allerede nu har Parlamentet sat gang i oprydningsarbejdet, og det kan ikke gå for hurtigt. Det er vigtigt, at vi ikke lader dette passere ubemærket, vi bliver nødt til at reagere. Og med nye forslag om mere gennemsigtighed og flere regler om bijob går vi sammen med resten af S&D-gruppen kampen i møde.

Zelenskyy besøger Europa-Parlamentet

Den 24. februar er årsdagen for Ruslands invasion af Ukraine. Et år har der været krig på europæisk jord. Det var en ære, da vi i Europa-Parlamentet den 9. februar bød velkommen til Ukraines præsident, Volodymyr Zelenskyy. Han talte til Parlamentet på vegne af sit folk. Han takkede hele Europa for den støtte og hjælp, vi har givet og fortsat giver Ukraine i kampen mod Putins invaderende tropper. Derudover stod det klart,

at Ukraine ønsker at blive medlem af EU. Ukraines ønske om at blive en del af det europæiske fællesskab har et stykke vej endnu, for Ukraine skal, ligesom alle andre lande, leve op til de fælles krav, vi har sat for medlemskab. Men med den status som kandidatland, Ukraine fik tildelt sidste år, og den vilje, som Zelenskyy talte med, tror jeg, at Ukraine er startet godt ud på sin vej mod at blive medlem af vores fællesskab.

BORGMESTER FEJREDE 25-ÅRS JUBILÆUM

Den socialdemokratiske borgmester i Herlev, Thomas Gyldal Petersen, kunne i starten af året fejre 25-års jubilæum i kommunalpolitik. 47-årige Thomas Gyldal Petersen blev valgt til kommunalbestyrelsen i Herlev første gang ved kommunalvalget i 1997, blot 22 år gammel. I 2010 overtog han borgmesterposten, som han har siddet solidt på siden dengang. Han blev fejret med en stor reception, hvor der blandt andet var tale fra partiformand og statsminister Mette Frederiksen.

FORMANDSBILLEDE AF HENRIK DAM BLEV AFSLØRET

I seneste nummer af *SOCIALDEMOKRATEN* kunne du læse et stort interview med Henrik Dam Kristensen, som ved folketingsvalget i november stoppede efter 32 år i dansk politik. Henrik Dam Kristensen sluttede sin karriere som Folketingets formand, og traditionen tro kommer hans billede nu op at hænge i Folketinget sammen med andre tidligere formænd som eksempelvis Svend Jakobsen, Erling Olsen og Mogens Lykketoft.

Portrættet blev afsløret ved en reception den 9. februar og er malet af kunstneren Mads Rye, der har realistiske portrætter som sit speciale. Henrik Dam Kristensen har selv valgt flere af de genstande, der er med på billedet, blandt andet et portræt af barnebarneret, en bog af Poul Nyrup Rasmussen og en biografi om den britiske premierminister Winston Churchill.

GODT SAGT...

Pilou Asbaek
@PilouAsbaek

Og mens jeg er her og taler medlemskab. Det har været en virkelig positiv oplevelse af være medlem af et parti. Gør det, hvis du føler for det og har lyst. Også selvom du ikke nødvendigvis er enig i ALT, hvad partiet står for...for det kan være du, eller partiet, bliver klogere 😊

5.35 PM · 25. jan. 2023 · 4.399 Visninger

NYTÅRSKUR I REGNBUE.NETVÆRKET

For at fejre et nyt spændende år hos Socialdemokratiets Regnbuenetværk og byde velkommen til folketingsgruppens nye LGBT+-ordfører, Trine Bramsen, afholdte netværket nytårskur i starten af året. Det foregik i flotte omgivelser på Christiansborg.

Med fællessang, hygge og taler fra blandt andre Trine Bramsen og medlem af EU-Parlamentet Marianne Vind. Blandt gæsterne var netværkets medlemmer, folketingsmedlemmer og

DSU'ere. Men også repræsentanter og venner fra LGBT+-miljøet havde valgt at kigge forbi partiets gruppeværelse, hvor de fortalte om deres håb og ønsker til den LGBT+-politiske dagsorden i 2023.

Netværkskoordinator Johnni Maarup Andersen hører meget gerne fra dig, hvis du vil vide mere om Regnbuenetværket og dets arbejde. Kontakt ham på AndersenMaarup@gmail.com.

RUNDE FØDSELSDAGE

3. februar

Thomas Kastrup-Larsen, borgmester i Aalborg Kommune, fylder 50 år.

11. april

Poul Nielson, tidligere minister og EU-kommissær, fylder 80 år.

4. maj

Ane Halsboe-Jørgensen, beskæftigelsesminister, fylder 40 år.

STØT KLIMAET: LÆS SOCIALDEMOKRATEN DIGITALT - FRAMELD DEN FYSISKE UDGAVE

Vidste du, at du kan framelde dig at få *SOCIALDEMOKRATEN* i papirudgave og i stedet læse den digitalt? Den mulighed har mange medlemmer allerede gjort brug af. Det kan blandt andet være, fordi de synes, det fysiske eksemplar fylder i postkassen, eller fordi de er bekymrede for klimaaftrykket.

Vil du framelde det fysiske eksemplar, så send en mail til medlem@socialdemokratiet.dk.

Du modtager herefter en e-mail, hver eneste gang der er udgivet et nyt nummer af *SOCIALDEMOKRATEN* online.

VÆR MED TIL AT SIKRE FREMTIDENS SOCIALDEMOKRATISKE RESULTATER OG FÆLLESSKABER

BETÆNK SOCIALDEMOKRATIET I DIT TESTAMENTE

Betænk du partiet i dit testamente, så er du med til at sikre det økonomiske fundament for fremtidens valgkampe, politiske diskussioner og sociale fællesskaber.

Læs mere om arv og testamente på hjemmesiden www.socialdemokratiet.dk/arv

TAK FOR DIN STØTTE!

NYT MEDLEM: VELKOMMEN TIL

LOUISE BALTZER BERTELSEN

Louise Baltzer Bertelsen er 34 år, bor i Aalborg og har en søn på syv år. Hun har interesseret sig for politik i mange år, og nu har hun så taget skridtet fuldt ud og meldt sig ind i Socialdemokratiet.

Det har altid siddet i mig, at jeg var socialdemokrat. Som teenager diskuterede jeg politik derhjemme med mine forældre. Allerede inden jeg fik stemmeret, sagde jeg til dem: "Husk nu at stemme på Socialdemokratiet", når der var valg. Jeg har en enkelt gang stemt på et andet parti, men ellers har jeg stemt på Socialdemokratiet, fortæller hun.

Louise Baltzer Bertelsen har arbejdet inden for flere forskellige områder og har derfor også set mange forskellige sider af samfundet. Noget, der har været med til at styrke hendes interesse for politik og samfund. Hun har blandt andet været handicaphjælper og arbejdet i restaurationsbranchen, inden hun uddannede sig til grafisk designteknolog.

Hun har i en periode været selvstændig med sin egen webshop, men har været

sygemeldt på grund af bivirkninger efter en operation. Nu står hun over for at starte i et nyt fleksjob som marketingmedarbejder, hvor hun blandt andet skal stå for hjemmesider og sociale medier.

– Jeg har selvfølgelig en interesse for iværksætteri, men jeg har også en stor passion for social retfærdighed og går meget op i forholdene for blandt andre de ældre. Selvfølgelig vil man da gerne have lavere skat. Men jeg er imod, at det skal gå ud over vores ældre og dem, der har det svært. Det er også dem, som måske ikke kan råbe højt, mener hun.

Louise Baltzer Bertelsen er stadig forholdsvis ny i Socialdemokratiet. Derfor har

hun heller ikke gjort helt op med sig selv, hvad hun vil med sit medlemskab. Men hun vil ikke afvise, at hun kunne finde på selv at blive kandidat:

– Jeg siger det forsigtigt, for jeg ved jo ikke så meget om, hvad det indebærer. Men jeg kunne måske godt være fristet til at stille op ved kommunalvalget i 2025. Jeg vil gerne være med til at tage et ansvar og gøre en forskel, for det er nemt bare at sidde og brokke sig og måske ikke se det store billede eller sætte sig ind i, hvorfor nogle ting ikke kan lade sig gøre. Så hvis man virkelig gerne vil ændre noget, så synes jeg også, man må være klar til at lægge hånden på kogepladen.

FØLG OS PÅ

@Socialdemokratiet

@Socialdemokratiet

@spolitik

socialdemokratiet.dk